

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Pasqyrat Financiare
më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
me Raportin e Auditorit të Pavarur

Përmbajtja	Faqe
Raporti i Auditorit të Pavarur	1-3
Pasqyra e pozicionit financiar	4
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	5
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet	6
Pasqyra e rrjedhjes së parasë	7
Shënime për pasqyrat financiare	8 - 49

Raporti i Auditorit të Pavarur

Grant Thornton LLC
Rr. Rexhep Mala 18
10 000 Pristina
Kosovo
T +381 38 247 771
+381 38 247 801
F +381 38 247 802
www.grantthornton-ks.com

Për Bordin e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës ("Banka Qendrore"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2019, pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës Qendrore më 31 Dhjetor 2019, si dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e përfunduar, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF-të).

Bazat për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Nderkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona nën këto standarde janë të sqaruara më tutje në seksionin e raportit tonë Përgjegjësitë e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka Qendrore në përputhje me kërkesat etike të cilat janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë dhe ne kemi përmbushur edhe përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe të Kodit BSNEPK-së. Ne besojmë që evidenca e auditimit që ne kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Çështje tjetër

Pasqyrat financiare të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 janë audituar nga një auditor tjetër i cili shprehu një opinion të pa modifikuar mbi këto pasqyra më 20 maj 2019.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezentimin e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme, që konsiderohen të nevojshme nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës Qendrore për të vazhduar se përmbushuri parimin e vijimësisë, duke shpalosur, nëse është e zbatueshme, çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë e biznesit dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë Bankën Qendrore ose të ndërpresë aktivitetet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë menyrë.

Bordi i Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës është përgjegjës për mbikqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës Qendrore.

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Qëllimet tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin që pasqyrat financiare në terësi nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë si pasojë e mashtrimeve ashtu edhe e gabimeve, dhe lëshimin e një raporti auditimi i cili përmban opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion i asaj që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të, do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali të mund të lindin si rezultat i mashtrimeve ose gabimeve dhe konsiderohen materiale nëse individualisht, ose të bashkuara, mund të pritet në mënyrë të arsyeshme që të ndikojnë në vendimet ekonomike të shfrytëzuesve të pasqyrave financiare, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e anomalive materiale të pasqyrave financiare, si pasojë nga mashtrimet apo edhe si pasojë e gabimeve, dizajnojmë dhe kryejmë procedura të auditimit të cilat i përgjigjen këtyre risqeve dhe marrim evidenca të auditimit të cilat janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Risku i mos-zbulimit të një anomalie materiale e cila rrjedhë nga mashtrimi është më i madh sesa i atij që rrjedhë nga gabimi, pasi që mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm, që është relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinioni mbi efektivitetin e kontroleve të brendshme të Bankës Qendrore.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e kontabilitetit si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës së hipotezës së vijimësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që Banka Qendrore mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar të terheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që Banka Qendrore të ndërpresë së pëmbushuri parimin e vijimësisë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare duke

Ne komunikojmë Bordin e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, përpos të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Grant Thornton LLC
Prishtinë,
12 qershor 2020

Suzana Stavrikj
Auditor ligjor

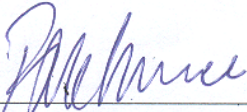
Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

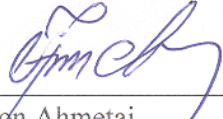
Pasqyra e pozicionit financiar

Më 31 dhjetor 2019

Në mijë Euro	Shënim	2019	2018 E riparaqitur
Pasuritë			
Paraja e gatshme	7	302,166	285,376
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	108,863	34,797
Letra me vlerë (bono thesari dhe obligacione qeveritare)	9	576,616	758,207
Depozita me bankat e huaja	10	248,864	183,576
Mjetet e ndërlidhura me FMN	11	298,345	326,051
Prona dhe pajisjet	12	4,967	5,016
Pasuritë e paprekshme	13	1,945	1,790
Pasuritë tjera	14	1,700	1,411
Gjithsej pasuritë		1,543,466	1,596,224
Detyrimet			
Detyrime ndaj bankave komerciale në vend	15	414,942	343,394
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në	16	297,236	321,854
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	719,819	762,901
Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	52,167	110,863
Huamarrja/et	19	2,266	2,266
Detyrime të tjera	20	1,778	1,797
Gjithsej detyrimet		1,488,208	1,543,075
Kapitali dhe rezervat			
Kapitali i autorizuar	21	30,000	30,000
Fondi i rezervave	21a	22,622	21,215
Rezerva nga rivlerësimi	21a, 29	527	-
Fitimet e mbajtura		2,109	1,934
Gjithsej kapitali dhe rezervat		55,258	53,149
Gjithsej detyrimet, kapitali dhe rezervat		1,543,466	1,596,224

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Bordi i Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës më 12 qershor 2020 dhe është nënshkruar në emër të tij nga:

Fehmi Mehmeti
Guvernator

Faton Ahmetaj
Drejtore për Planifikim dhe
Raportim Financiar

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse

Më 31 dhjetor 2019

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2019	2018 (e riparaqitur)
Të ardhurat nga interesi			
Të ardhurat nga interesi		3,529	2,826
Shpenzimet nga interesi		(1,599)	(982)
Të ardhurat neto nga interesi	22	1,930	1,844
Të ardhurat nga tarifatat dhe ndalesat			
Të ardhurat nga tarifatat dhe ndalesat		2,798	2,252
Shpenzimet nga tarifatat dhe ndalesat		(576)	(332)
Të ardhurat neto nga tarifatat dhe ndalesat	23	2,222	1,920
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ dhe të ardhurat tjera operative			
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ	24	4,956	4,451
Të ardhurat nga grantet	20, 25	120	98
Të ardhurat tjera operative	26	8	11
Fitimi / (humbja) nga kursi i këmbimit	29	248	527
Të hyrat operative		9,484	8,851
Shpenzimet administrative (operative)			
Shpenzimet personelit	27	(4,989)	(4,407)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	12,13	(1,041)	(1,029)
Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative	28	(1,451)	(1,227)
Shpenzimet administrative (operative)		(7,481)	(6,663)
Rezultatit financiar para pritjeve për humbjet kreditore			
		2,003	2,188
Provizioni për humbjet e pritura kreditore (neto rritja/(zvogëlimi))		106	(254)
Fitimi / (Humbja) vjetore		2,109	1,934
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		2,109	1,934

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

	Kapitali	Fondi rezervë	Rezervat e rivlerësimit	Fitimet e mbajtura	Gjithsej
<i>Në mijë Euro</i>					
Gjendja më 1 janar 2018	30,000	22,683	-	(881)	51,802
Efekti nga SNRF 9	-	-	-	(587)	(587)
Gjendja e riparaqitur për 1 janar 2018	30,000	22,683	-	(1,468)	51,215
Transferimi në fondin rezervë	-	(1,468)	-	1,468	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	(1,468)	-	1,468	-
Fitimi për vitin (i riparaqitur)	-	-	-	1,934	1,934
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsejt të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	1,934	1,934
Gjendja e riparaqitur më 31 dhjetor 2018	30,000	21,215	-	1,934	53,149
Transferimi në fondin rezervë	-	1,407	527	(1,934)	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	1,407	527	(1,934)	-
Fitimi për vitin	-	-	-	2,109	2,109
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsejt të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	2,109	2,109
Gjendja më 31 dhjetor 2019	30,000	22,622	527	2,109	55,258

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e rrjedhjes së parasë

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2019	2018 E riparaqitur
Rrjedhja parave nga aktivitetet operacionale			
Fitimi vjetor		2,009	1,934
<i>Rregullime për:</i>			
Zhvlerësimin	12	645	657
Amortizimin	13	396	372
Të ardhurat nga grantet	25	(120)	(99)
Provizionet për humbjet e pritshme kreditore		(106)	254
Të ardhurat nga interesi	22	(3,529)	(2,826)
Shpenzimet nga interesi	22	1,599	982
		994	1,274
Ndryshime në bono thesari		180,657	(162,114)
Ndryshime në depozita me bankat e huaja		(65,000)	(114,999)
Ndryshime në pasuritë e ndërlidhura me FMN-në		27,520	(147)
Ndryshime në pasuritë tjera		(289)	7,690
Ndryshime në detyrimet ndaj bankave komerciale		71,548	11,568
Ndryshime në detyrimet ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në		(24,434)	3,093
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve qeveritare		(43,082)	(48,439)
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve publike dhe komerciale		(58,696)	15,055
Ndryshime në detyrimet e tjera		80	(152)
		89,298	(287,171)
Interesa të marra		4,814	(1,372)
Interesa të paguara		(1,783)	(837)
Paraja neto e gjeneruar nga/(përdorur në) aktivitetet operacionale		92,329	(289,380)
Rrjedhja e parave nga aktivitetet investuese			
Blerja e pajisjeve	12	(596)	(364)
Blerja e aseteve të paprekshme	13	(551)	(77)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese		(1,147)	(441)
Rrjedhja e parave nga aktivitetet financuese			
Të hyrat nga grantet		21	-
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet financuese		21	-
Rritja/(zbritja) neto në para dhe ekuivalentet e saj		91,202	(289,821)
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 1 janar		328,907	618,728
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 31 dhjetor	30	420,109	328,907

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

1. Subjekti raportues

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës (nga këtu e tutje "BQK" ose "Banka Qendrore"), pasardhëse e Autoritetit Qendror Bankar të Kosovës, është një subjekt i pavarur juridik me kompetenca të plota si një person juridik sipas ligjit të aplikueshëm në Republikën e Kosovës. BQK është një subjekt publik i veçantë i cili ka autoritetin për të licencuar, mbikëqyrur dhe rregulluar institucionet financiare në Republikën e Kosovës. Banka vepron në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 "Ligji mbi Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës" të cilit tash e tutje i referohemi si ("Ligji për BQK-në"). Sipas këtij ligji objektivat kryesore të BQK-së janë si vijon:

- të nxisë dhe të mbajë një sistem të qëndrueshëm financiar, duke përfshirë një sistem të sigurt, të shëndetshëm dhe efikas të pagesave.
- të kontribuojë në arritjen dhe mbajtjen e stabilitetit të brendshëm të çmimeve.
- të mbështes politikatat e përgjithshme ekonomike të Qeverisë.

Siç është përshkruar në ligj, BQK duhet të veprojë në përputhje me parimet e një tregu të hapur me një konkurrencë të lirë, duke favorizuar ndarjen efikase të resurseve.

BQK vepron nga zyrat e saj që gjenden në Prishtinë. Adresa e regjistruar e zyrës së BQK-së është si më poshtë:

Rr. Garibaldi nr. 33

Prishtinë, Kosovë.

Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori

Organet vendimmarrëse të BQK-së janë Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori. Sipas nenit 34, paragrafit 2, si dhe dispozitës së përkohshme të nenit 79, paragraf 2, të Ligjit për BQK-në, Bordi i Bankës Qendrore përbëhet nga Guvernatori, dhe katër¹ anëtar jo-ekzekutiv dhe është përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të politikave si dhe mbikëqyrjen e administrimit dhe operacioneve të BQK-së.

Më 31 dhjetor 2019, Bordi i Bankës Qendrore përbëhej nga këta anëtarë:

- Flamur Mrasori – Kryetar i Bordit (jo-ekzekutiv)
- Fehmi Mehmeti – Guvernator
- Behxhet Brajshori – Anëtar (jo-ekzekutiv)
- Nuhi Ahmeti – Anëtar (jo-ekzekutiv)

Bordi Ekzekutiv me 31 dhjetor 2019 përbëhet nga Guvernatori, i cili është Kryesues dhe dy Zëvendësguvernatorët dhe është përgjegjës për implementimin e politikave të BQK-së dhe të operacioneve të saj.

2. Baza e përgatitjes

a) Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF").

b) Baza e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur duke përdorur bazat e matjes të specifikuar nga SNRF-ja për secilin lloj të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Bazat e matjes janë shpalosur më në detaje në politikatat kontabël në shënimin 3 më poshtë.

¹ Një anëtar jo-ekzekutiv është pozitë e lirë për t'u plotësuar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

2. Baza e përgatitjes (në vazhdim)

c) Valuta funksionale dhe e prezentimit

Këto pasqyra financiare prezantohen në Euro (“EUR”), e cila është valuta funksionale e BQK-së, përveq nëse është specifikuar ndryshe në ndonjë shënim analitik. Nëse nuk është shënuar ndryshe, informacioni financiar i prezantuar është rrumbullakësuar në mijëshen më të afërt.

d) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon nga menaxhmenti që të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave dhe në shumat e raportuara të pasurive dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet faktike mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara.

Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në bazë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhshme nëse ato ndikohen. Në veçanti, informatat në lidhje me fushat e rëndësishme të vlerësimit të pasigurisë dhe vendimeve të rëndësishme për zbatimin e politikave kontabël që kanë ndikimin më të konsiderueshëm në shumat e pranuar në pasqyrat financiare janë përkrahur më poshtë në shënimin 5.

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë zbatuar në mënyrë të qëndrueshme në të gjitha periudhat e prezentuara në këto pasqyra financiare.

3. Politikat e rëndësishme kontabël

a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj vlerësohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit në datat e kryerjes së transaksioneve. Pasuritë dhe detyrimet monetare të shprehura në valutë të huaj rivlerësohen me kursin zyrtar të këmbimit të asaj date. Fitimi apo humbja nga valutat e huaja për zërat monetarë është diferenca ndërmjet kostove të amortizuara në valutën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar me interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostove të amortizuara në monedhë të huaj të rivlerësuara me kursin e këmbimit në fund të periudhës. Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj që maten me vlerë të drejtë rivlerësohen në monedhë funksionale në kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar ajo vlerë e drejtë. Diferencat nga valutat e huaja që rrjedhin nga rivlerësimi njihen si fitim ose humbje.

b) Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi

Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi njihen si fitim apo humbje bazuar në metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që zbret pagesat dhe arkëtimet e pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pasurisë ose detyrimit financiar (ose kur është e përshtatshme, për një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të pasurisë ose detyrimit financiar. Norma e interesit efektiv përcaktohet në njohjen fillestare të pasurisë ose detyrimit financiar dhe nuk rishikohet më pas.

Llogaritja e normës së interesit efektiv përfshin të gjitha komisionet dhe shumat e paguara apo kostot e transaksioneve të pranuar dhe zbritjet apo primet që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv.

Kostot e transaksioneve përfshijnë kosto shtesë të ngarkueshme drejtpërdrejtë për blerjen, emetimin apo largimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në humbje apo fitim përfshijnë interesat nga pasuritë ose detyrimet financiare me kosto të amortizuar mbi bazën e interesit efektiv.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)

c) Tarifa dhe komisione

Të hyrat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet të cilat janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv për një mjet apo detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të hyrat tjera nga komisionet dhe tarifat, përfshirë tarifat e transaksioneve për llogaritë operative, tarifat e transferimit të fondeve dhe të licencimit njihen në momentin e kryerjes së shërbimeve të lidhura me to.

Shpenzime të tjera për komisione dhe tarifa lidhen kryesisht me tarifa transaksionesh dhe shërbimesh të cilat shpenzohen në momentin që shërbimet përfitohen.

d) Përfitimet e punonjësve

BQK kryen kontributet për sigurimet shoqërore të detyrueshme që përcaktojnë përfitimet pensionale të punonjësve kur ata dalin në pension. Këto kontribute klasifikohen sipas planeve të kontributit të përcaktuara, bazuar në legjislacionin e Kosovës. Kontributet e BQK-së ngarkohen si shpenzim në të ardhura në momentin kur ato ndodhin.

e) Tatimi dhe shpërndarja e fitimit

BQK-ja është e liruar nga tatimi mbi fitimin sipas Ligjit nr. 03/L-209 të miratuar më 22 korrik 2010. Shih shënimin 4 (f) se si BQK-ja alokon fitimin e saj.

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare

Klasifikimi i pasurive dhe detyrimeve financiare

BQK ka aplikuar SNRF 9 Instrumentet Financiare (të rishikuar në korrik 2014) dhe ndryshimet pasuese të lidhura me Standardet e tjera të SNRF-ve që janë efektive për një periudhë vjetore që fillon më ose pas 1 janarit 2018.

Për më tepër, BQK-ja miratoi ndryshime pasuese në SNRF 7 Instrumentet Financiare: Shpalosjet që u aplikuan tek shpalosjet për vitin 2019 dhe për periudhën krahasuese.

SNRF 9 prezantoi kërkesa të reja për:

- 1) Klasifikimi dhe matja e pasurive dhe detyrimeve financiare,
- 2) Zhvlerësimi i pasurive financiare, dhe
- 3) Kontabiliteti i përgjithshëm mbrojtës.

Detajet e këtyre kërkesave të reja si dhe ndikimi i tyre në pasqyrat financiare të BQK-së përshkruhen më poshtë.

BQK-ja ka aplikuar SNRF 9 në përputhje me provizionet e tranzicionit të përcaktuara në SNRF 9.

(a) Klasifikimi dhe matja e pasurive dhe detyrimeve financiare

Data e aplikimit fillestar (d.m.th. data në të cilën BQK-ja ka vlerësuar pasuritë dhe detyrimet financiare të saj ekzistuese për sa i përket kërkesave të SNRF 9) është 1 janari 2018. Prandaj, BQK-ja ka aplikuar kërkesat e SNRF 9 në instrumentet që vazhdojnë të njihen që nga 1 janari 2018 dhe nuk ka zbatuar kërkesat për instrumentet që tashmë janë ç'regjistruar që nga 1 janari 2018.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Pasuritë financiare të BQK-së të përfshira në këto pasqyra financiare klasifikohen si instrumente financiare me kosto të amortizuar (modeli mbaj për të mbledhur) në përbërjen e parasë dhe ekuivalentët e saj, letrat me vlerë, llogaritë e depozitave në bankat jorezidente, asetet e lidhura me FMN dhe pasuritë tjera.

Një pasuri financiare matet me koston e amortizuar nëse i plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDFH (Vlera e drejtë përmes Humbjes së Fitimit):

- pasuria mbahet brenda një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është të mbajë pasuritë për të mbledhur flukset monetare kontraktuale; dhe

- kushtet kontraktuale të pasurisë financiare lindin në data të specifikuar tek flukset e parave që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (SPPI) mbi shumën e mbetur të papaguar.

BQK-ja klasifikon të gjitha detyrimet e saj financiare të matura me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të normës së interesit. Të ardhurat nga interesi ose shpenzimet e interesit nga detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar, njihen në fitim ose humbje.

Detyrimet financiare të matura me kosto të amortizuar përfshijnë detyrimet ndaj bankave vendase, institucioneve qeveritare, subjekteve publike dhe tregtare, për shkak të FMN-së, huazimeve dhe detyrimeve të tjera financiare.

i. Njohja

Në njohjen fillestare, një pasuri financiare klasifikohet si i matur në: koston e amortizuar (KA), vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDAGJ) ose vlerës së drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDFH).

Pasuria financiare apo detyrimi financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë, të cilës i shtohen, për zë jo me vlerën e drejtë përmes fitimit apo humbjes, kostot e transaksionit që i atribuohen direkt blerjes apo emetimit të tyre.

Siç u përmend më lartë, BQK-ja ka në librat e saj vetëm instrumente financiare me kosto të amortizuar, të cilat plotësojnë kriteret e modelit të mbajtjes për të mbledhur.

ii. Riklasifikimi

Pasuritë financiare të BQK-së nuk janë riklasifikuar pas njohjes fillestare të tyre, përveç në periudhën pasi BQK-ja ndryshon modelin e saj të biznesit për administrimin e pasurive financiare.

iii. Ç'regjistrimi

BQK-ja ç'regjiston një pasuri financiare kur skadojnë të drejtat kontraktuale për flukset e parave nga pasuria financiare, ose transferon të drejtat për të marrë flukset monetare kontraktuale në një transaksion në të cilin në thelb janë të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare. transferuar ose në të cilat BQK as nuk transferon dhe as mban në masë të madhe të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e asetit financiar.

Për ç'regjistrimin e një pasurie financiare, diferencën midis vlerës kontabël të pasurisë (ose vlerës së mbartur të alokuar për pjesën e pasurisë së ç'regjistruar) dhe shumës së (i) vlerësimit të marrë (përfshirë çdo pasuri të re të marrë më pak çdo detyrim të ri supozuar) dhe (ii) çdo fitim ose humbje kumulative që ishte njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse ('OCI') njihet në fitim ose humbje. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për ç'regjistrim që është krijuar ose mbajtur nga BQK-ja njihet si pasuri ose detyrim i veçantë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

BQK-ja hyn në transaksione me të cilat transferon asete të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pasurive të transferuara ose një pjesë të tyre. Në raste të tilla, pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen. Shembuj të transaksioneve të tilla janë kreditimi i letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe të riblerjes.

Në transaksionet në të cilat BQK as nuk mban dhe as transferon në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një pasurie financiare dhe ai mban kontrollin mbi pasurinë, BQK vazhdon të njohë pasurinë në masën e përfshirjes së tij të vazhdueshme, të përcaktuar në masën tek e cila është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

BQK-ja ç'regjistron një detyrim financiar kur detyrimet e saj kontraktuale përfundohen ose anulohen, ose skadojnë.

iv. *Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimeve financiare*

Nëse kushtet e një pasurie financiare janë modifikuar, BQK vlerëson nëse flukset monetare të pasurisë së modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Nëse flukset e parave janë në thelb të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset e parave nga pasuria financiare origjinale konsiderohen të kenë skaduar. Në këtë rast, pasuria fillestare financiare ç'regjistrohet (shiko (iii)) dhe një pasur e re financiare njihet me vlerën e drejtë.

Nëse flukset e parave të pasurisë së modifikuar të mbartura me kosto të amortizuar nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrim të pasurisë financiare. Në këtë rast, BQK-ja rillogarit vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare dhe njeh shumën që lind nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje e modifikimit në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Nëse një modifikim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë fitimi ose humbja paraqitet së bashku me humbjet nga zhvlerësimi. Në raste të tjera, ai paraqitet si të ardhura nga interesi.

BQK-ja ç'regjistron një detyrim financiar kur kushtet e saj modifikohen dhe flukset e parave të detyrimit të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Në këtë rast, një detyrim i ri financiar bazuar në kushtet e modifikuara njihet me vlerën e drejtë. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar të shuar dhe detyrimit të ri financiar me termat e modifikuar njihet në fitim ose humbje. Nëse modifikimi i një detyrimi financiar nuk llogaritet si ç'regjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rillogaritet duke zbritur flukset e modifikuara të parasë me normën fillestare të interesit efektiv dhe fitimi ose humbja që rezulton njihet në fitim ose humbje.

v. *Netimi*

Mjetet dhe detyrimet financiare netohen me njëra-tjetrën dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e gjendjes financiare atëherë dhe vetëm atëherë kur BQK-ja ka të drejtën ligjore për të netuar këto shuma dhe ka si qëllim ose t'i shlyejë në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga standardet kontabël, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme.

vi. *Matja e koston së amortizuar*

Kostoja e amortizuar e një mjeti ose detyrimi financiar është vlera me të cilën mjeti ose detyrimi financiar matet në momentin e njohjes fillestare, duke i zbritur pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo difference ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim) f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

vii. Matja e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë (reale) është çmimi që do të merret për të shitur një pasuri apo që do të paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt mes pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Kur është e disponueshme, BQK-ja mat vlerën e drejtë e një instrumenti duke përdorur çmimet e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg konsiderohet si aktiv, nëse çmimet e kuotuar janë të disponueshme në mënyrë të shpejtë dhe të rregullt dhe përfaqësojnë transaksionet që ndodhin aktualisht dhe rregullisht në treg në bazë të vullnetshme midis palëve.

Nëse tregu për instrumentin financiar nuk është aktiv, BQK vendos vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë përdorimin e transaksioneve më të fundit të midis palëve të mirë informuara dhe në formë të vullnetshme, (nëse janë të disponueshme), referimin në vlerën e drejtë aktuale të instrumenteve tjera që në thelb janë të njëjta, analizat e zbritjes së rrjedhave të parasë dhe modelet e vlerësimit të çmimit. Teknika vlerësuese e zgjedhur, përdor maksimalisht të dhënat e tregut, mbështetet sa më pak të jetë e mundur në vlerësimet specifike të BQK-së, përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do t'i merrnin parasysh në vendosjen e çmimit dhe janë në përputhje me metodologjitë e pranuar ekonomike për vendosjen e çmimit të instrumenteve financiare. Të dhënat për teknikat vlerësuese paraqesin në mënyrë të arsyeshme pritjet e tregut dhe masat e faktorëve të riskut që ekzistojnë në instrumentin financiar. BQK-ja kalibron teknikat vlerësuese dhe i teston ato për vlefshmërinë duke shfrytëzuar çmimet nga transaksionet aktuale të dallueshme të tregut në të njëjtin instrument apo në bazë të të dhënave tjera të dallueshme dhe të disponueshme në treg.

vi. Vlera korigjuese

BQK njeh lejjimet e humbjeve për humbjet e pritura të kredisë "HPK" për pasuritë financiare që janë instrumente borxhi dhe nuk maten në VDFH. BQK-ja mat lejjimet e humbjes në një shumë të barabartë me HPK të jetës, përveç rasteve të mëposhtme për të cilat ato maten si HPK 12-mujore:

- letrat me vlerë të investimeve të borxhit që përcaktohen të kenë rrezik të ulët kredie në datën e raportimit; dhe
- instrumente të tjera financiare për të cilat rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.

BQK e konsideron një garanci të borxhit si një rrezik të ulët kredie kur rreziku i saj i kredisë është ekuivalent me përkufizimin e kuptuar globalisht të "shkallës së investimeve". HPK 12-mujore është pjesa e HPK që rezulton nga ngjarje të paracaktuar në një instrument financiar që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit. Instrumentet financiare për të cilat njihet një HPK 12-mujore, quhen "Faza 1 e instrumenteve financiare".

HPK me jetëgjatësi janë HPK që vijnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të paracaktuar gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Instrumentet financiare për të cilat njihet një HPK gjatë gjithë jetës, por që nuk janë të efektuar (dëmtuara) nga humbjet kreditorë, klasifikohen tw "Faza 2 e instrumenteve financiare".

Matja e (HPK-së)

Modeli i zhvlerësimit të HPK-së është një matje e bazuar në probabilitet dhe përfshin ndikimin e rezultateve të ndryshme të mundshme. Operacionalisht, kjo mund të jetë e vështirë për tu zbatuar dhe zgjedhja e skenarëve përkatës ekonomik mund të jetë sfiduese.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim) f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

Për implemetimin e hollësishëm të HPK-së kemi përdorur metodën e thjeshtë që utilizon mundësinë e parashikimit të qasjes së humbjes e cila është:

$$\text{Humbjet e pritura të kredisë (HPK)} = \text{Vlera a ekspozuar (VE)} \times \text{Humbja e pritur (HP)} \\ \times \text{Probabiliteti i humbjes së pritur (PHP)}.$$

VE – Vlera e ekspozuar, është vlera kontabël bruto e pasurive financiare që bien në model per tu rivlerësuar.

HP - Humbja e pritur, ne jemi bazuar në gjykimin tonë të brendshëm dhe pritshmëria se nga vlera e ekspozuar mund të kthehet edhe nëse ndodh humbja, gjithashtu jemi mbeshtetur në disa qasje ndaj rrezikut sipas përcaktimeve të Bazelit për vlerësimin e huamarrësve që dështojnë të mbyllin obligimet.

PHP - Probabiliteti i humbjes së pritur, është variabla më e ndjeshme.

Modeli humbjeve të pritura (HPK) është një vlerësim i ponderuar i humbjeve të kredisë dhe vlerësohen si më poshtë:

- pasuritë financiare që janë korrigjuar në vlerë në datën e raportimit: si vlera aktuale e të gjitha pritjeve me pak të parasë së gatshme (d.m.th. ndryshimi midis rrjedhës së parave të gatshme ndaj BQK-së, në përputhje me kontratën dhe rrjedha e parave që BQK-ja pret të marrë);
- pasuritë financiare që janë vlerësuar sipas humbjeve kreditore të pritura në datën e raportimit: si ndryshim midis vlerës së tyre bruto dhe pritjes së humbjes kreditore për të njëjtat.

g) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Për qëllimin e pasqyrës së rrjedhjes së parasë, paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë kartëmonedhat gatshme, depozita me bankat dhe pasuri financiare me rrjedhje të madhe me maturitet origjinal për më pak se tre muaj, të cilat janë objekt i një risku jo-domethënës të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga BQK-ja në menaxhimin e detyrimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen në pasqyrën e gjendjes financiare me kosto të amortizuar.

h) Letrat me vlerë të investimeve

Letrat me vlerë të investimeve, të përbëra nga bonot e thesarit dhe obligacionet, fillimisht maten me vlerën e drejtë plus shtesat për kostot e transaksionit direkt dhe më pas llogariten si aksion/mbajtje i/e amortizuar për të mbledhur investime duke përdorur metodën efektive të normës së interesit.

Kostoja e amortizuar/Mbajtja për të mbledhur janë investime në pasuri jo derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme dhe maturim fiks që BQK ka qëllimet pozitive dhe aftësinë për të mbajtur deri në maturim, dhe të cilat nuk janë të dizajnuara në vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

i) Depozitat dhe huamarrjet

Depozitat dhe huazimet fillimisht maten me vlerën e drejtë minus kostot e transaksionit direkt shtesë, dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

j) Prona dhe pajisjet

i. Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve paraqiten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë.

Kosto përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen e mjetit. Kosto e mjeteve të ndërtuara nga vetë BQK-ja përfshin koston e materialeve dhe të fuqisë punëtore të drejtpërdrejtë, kosto të tjera që lidhen drejtpërdrejt me sjelljen e mjetit në gjendjen funksionale që ai të jetë i përdorshëm në mënyrën e synuar, dhe kostot e çmontimit dhe lëvizjes së pajisjeve dhe restaurimin e ambientit ku ato janë vendosur.

Programe kompjuterike të blera që janë thelbësore për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohen si pjesë e asaj pajisjeje.

Kur pjesë të një elementi të pronës dhe pajisjeve kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato kontabilizohen si elemente të veçanta (komponentë kryesor) të pronës dhe pajisjes.

ii. Kosto pasuese

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një elementi të pronës ose pajisjeve njihet në vlerën e mbartur të elementit nëse është e mundur që përfitime të ardhshme ekonomike nga përdorimi i atij mjeti të rrjedhin në BQK, dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e servisimit të përditshëm të pronës dhe pajisjes (pasurive afatgjata materiale) njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve në momentin kur ndodhin.

iii. Zhvlerësimi

Zhvlerësimi njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve me metodën lineare përgjatë jetëgjatësisë të secilës pjesë të një elementi të pasurive afatgjata materiale.

Vlerësimi i jetëgjatësisë për periudhën aktuale dhe krahasuese është si më poshtë:

	2019	2018
Investimet në objekte me qira	20 vite	20 vite
Pajisje	5 vite	5 vite
Kompjuterë	3 vite	3 vite
Automjete	5 vite	5 vite

Jetëgjatësia e pajisjeve tjera vlerësohet rast pas rasti. Metoda e zhvlerësimit, jetëgjatësia dhe vlera e mbetur rivlerësohen në datën e raportimit.

k) Asetet e paprekshme

Programet kompjuterike të blera nga BQK-ja njihen me koston historike të zvogëluar për zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë, nëse ka.

Shpenzimet e mëvonshme për programet kompjuterike kapitalizohen vetëm kur këto shpenzime rrisin përfitimin e ardhshëm ekonomik prej këtij asemi. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen në periudhën që ndodhin.

Shpenzimi i amortizimit njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, bazuar mbi metodën lineare të amortizimit gjatë jetës së dobishme ekonomike të programit kompjuterik, prej datës në të cilën ky program është i gatshëm për përdorim. Jeta e dobishme ekonomike e programeve kompjuterike bazohet në vlerësimin për shfrytëzimin e atij programi pa qenë nevoja për ndonjë përmirësim të madh, aktualisht nga 3 deri në 10 vite.

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

l) Rënia në vlerë e pasurive jo-financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të BQK-së, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka evidenca për ndryshim në vlerë. Nëse ka evidenca të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë.

Humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një aseti/pasurie ose e njësisë gjeneruese të parasë tejkalon vlerën e rikuperueshme. Njësia gjeneruese e mjeteve monetare është grupi me i vogël i identifikueshëm i asetëve që gjeneron rrjedhë të parasë që janë të pavarura nga mjetet dhe grupet e tjera. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në pasqyrën e të ardhurave. Humbjet nga rënia në vlerë e njësive gjeneruese të parasë shpërndahen në mënyrë proporcionale midis asetëve të tjera të njësive (grupi të njësive) në baza proporcionale. Vlera e rikuperueshme e një pasurie ose e njësive gjeneruese të parasë është më e madhja ndërmjet vlerës së tij në përdorim dhe vlerës së drejtë minus kostot e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, rrjedhjet e ardhshme të vlerësuarra të mjeteve monetare zbriten në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë zbritjeje para taksave që reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë. Humbjet nga rënia në vlerë të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse rënia në vlerë është zbutur ose nuk ekziston më.

Një humbje nga rënia në vlerë anulohet nëse ka pasur ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin dhe zhvlerësimin, dhe sikur të mos ishte njohur ndonjë humbje nga rënia në vlerë.

m) Detyrimet financiare

Burimet e financimit të BQK-së janë depozitat nga institucionet ndërkombëtare, qeveritare, publike, bankare dhe institucione të tjera financiare. Detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e normës së interesit efektiv.

n) Të ardhurat nga grantet

Grandet qeveritare njihen fillimisht si të ardhura të shtyra kur ekziston një siguri e arsyeshme se ato do të merren dhe se BQK-ja do t'i përmbahet kushteve lidhur me grandin. Grandet që BQK-ja përfiton për shpenzime njihen si fitim ose humbje në baza sistematike në të njëjtat periudha në të cilat njihen shpenzimet. Grandet që BQK-ja përfiton për koston e një aseti njihen në fitim ose humbje në baza sistematike përgjatë jetës së përdorimit të asetit.

o) Pagat e financuara nga donatorët

Individë të caktuar të angazhuar në BQK janë ekspertë ndërkombëtar të caktuar dhe financiar për një afat të shkurtër nga organizatat ndërkombëtare. Financimi nga këto organizata ndërkombëtare ndër të tjera përfshin, por nuk kufizohet në pagesën e pagave të këtyre ekspertëve ndërkombëtar. Duke qenë se kjo ndihmë i paguhet personave të caktuar drejtpërdrejt nga organizatat ndërkombëtare, nivelet e pagesës nuk janë të njohura dhe as nuk janë të përfshira në këto pasqyrat financiare.

p) Provizionet

Provizioni njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve që kanë ndodhur në të kaluarën, BQK-ja ka detyrime aktuale ligjore ose konstruktive që mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme, dhe është e mundshme që një dalje e parave apo të mirave ekonomike do të kërkohet për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke e zbritur rrjedhjen e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën kohore të parasë dhe kur është e përshtatshme, riskun specifike për detyrimet.

Provizioni për kontrata të ngarkuara njihet kur përfitimet e pritura për t'u nxjerrë nga BQK-ja nga kontrata janë më të vogla se kostoja e pashmangshme e realizimit të detyrimeve sipas kontratës. Provizioni matet në vlerën aktuale me më të voglën midis koston së pritshme të ndërprerjes së kontratës dhe koston së pritshme neto të vazhdimit të kontratës. Përpara se të njihet një provizion, BQK njeh çdo humbje nga rënia në vlerë e asetit të lidhur me atë kontratë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

q) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël

(i) Standardet dhe interpretimet efektive për periudhën aktuale

Ndryshimet e mëposhtme të standardeve ekzistuese të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit janë në fuqi për periudhën raportuese:

- **SNRF 16 "Qiratë"** (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentet Financiare"** - Karakteristikat e parapagimit me kompensim negativ (efektiv për periudhat vjetore që kanë filluar më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNK 19 "Përfitimet e Punonjësve"** - Ndryshimi i Planit, Reduktimi ose Zgjidhja (efektive për periudhat vjetore që kanë filluar më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Interesat Afatgjatë në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta (efektive për periudhat vjetore që kanë filluar në ose pas 1 janar 2019),
- **Ndryshimet në standarde të ndryshme për shkak të "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2015 - 2017)"** që rezultojnë nga projekti vjetor i përmirësimit të SNRF-ve (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23) kryesisht me qëllim heqjen e mospërputhjeve dhe sqarimin e formulimit efektive për periudhat vjetore që kanë filluar më ose pas 1 janarit 2019),
- **KIRFN 23 "Pasiguria mbi Trajtimin e Taksave mbi të Ardhurat"** (efektive për periudhat vjetore që kanë filluar me ose pas 1 janarit 2019).

Aplikimi i këtyre standardeve, ndryshimeve dhe interpretimeve nuk ka pasur ndonjë ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të BQK-së Qendrore në periudhën raportuese.

ii) Standardet dhe interpretimet nuk janë miratuar ende

Sikurse në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet e mëposhtme, rishikimet dhe interpretimet janë botuar nga BSNK, por ende nuk janë efektive dhe nuk janë miratuar në fillim nga Banka Qendrore:

- **Ndryshimet në SNRF 3 "Kombinimet e Biznesit"** - Përcaktimi i një Biznesi (efektiv për kombinime biznesi për të cilat data e blerjes është në ose pas fillimit të periudhës së parë vjetore të raportimit që fillon më ose pas 1 janarit 2020 dhe për blerjet e pasurive që ndodhin në ose pas fillimit të asaj periudhe).
- **Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Shitja ose Kontributi i Pasurive midis një Investitori dhe Bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjes së përbashkët dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive shtyhet për një kohë të pacaktuar deri në metoda e kapitalit është përfunduar),
- **Ndryshimet në SNK 1 "Paraqitja e Pasqyrave Financiare" dhe SNK 8 "Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet"** - Përkufizimi i Materialit (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020)
- **Ndryshimet në Referencat në Kornizën Konceptuale në Standardet e SNRF** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020).
- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021),

Banka Qendrore ka zgjedhur të mos aplikoj këto standarde, rishikime dhe interpretime përpara datës së tyre efektive. Banka Qendrore parashikon që miratimi i këtyre standardeve, rishikimet dhe interpretimet nuk do të ketë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të Bankës Qendrore.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

q) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël (vazhdim)

BQK-ja fillimisht ka adoptuar SNRF 9 (shiko (I)) dhe SNRF 15 (shiko (II)) nga 1 janari 2018 në këto pasqyra financiare. Që nga 1 janari 2018, një numër standardesh të tjera të reja janë gjithashtu efektive, por ato nuk kanë një efekt material në pasqyrat financiare të BQK-së. Efekti i fillimit të zbatimit të këtyre standardeve është i kufizuar në SNRF 9 dhe kryesisht i atribuohet:

- ndryshimeve në klasifikimin dhe kategorinë e matjes së pasurive dhe detyrimeve financiare (shiko shënimin 3 (f));
- humbjet nga dëmtimi, të njohura në pasuritë financiare (shiko shënimin 9); dhe
- shpalosje shtesë në lidhje me SNRF 9 (shiko shënimet 9 dhe 10)

Me përjashtim të ndryshimeve më poshtë, BQK-ja ka zbatuar në mënyrë të vazhdueshme politikat e kontabilitetit siç përcaktohet në Shënimin 3 për të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

Ndikimi i SNRF 9 në vitin 2018

Pasqyra e pozicionit financiar

	Ashtu si ka qene e shpalosur	Vlera korigjuese sipas pritjeve per HPK	Saldo e riparaqitur
31 dhjetor 2018			
Letrat me vlerë	758,890	(683)	758,207
Llogaritë e depozitave me bankat jo rezidente	183,734	(158)	183,576

Pasqyra e fitimit dhe humbjes

	Ashtu si ka qene e shpalosur	Vlera korigjuese sipas pritjeve per HPK	Saldo e riparaqitur
Neto profiti i vitit	2,188	(254)	1,934

Ne mijë euro	Kapitali themeltar	Fondi Rezerve	Rezerva e rivlerësimit	Fitimet e mbajtura	Gjithsej
Saldo me 1 janar 2018	30,000	22,683	-	(881)	51,802
Efekti nga SNRF 9	-	-	-	(587)	(587)
Gjendja e riparaqitur me 1 janar 2018	30,000	22,683	-	(1,468)	51,215
Trasferit të fondi reserve	-	(1,468)	-	1,468	-
Transaksionet sipas ligjit me ri-rregullim	-	(1,468)	-	1,468	-
Neto profiti vjetor	-	-	-	2,188	2,188
Ndikimi nga SNRF 9	-	-	-	(254)	(254)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse per vitin me ri-rregullim	-	-	-	1,934	1,934
Gjendja e riparaqitur me 31 dhjetor 2018	30,000	21,215	-	1,934	53,149

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

q) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël (vazhdim)

I. SNRF 9 Instrumentet Financiare

SNRF 9 përcakton kërkesat për njohjen dhe matjen e pasurive financiare, detyrimeve financiare dhe disa kontrata për të blerë ose shitur artikuj jo-financiarë. Ky standard zëvendëson SNK 39 Instrumentet Financiare: Njohja dhe Matja. Kërkesat e SNRF 9 paraqesin një ndryshim të rëndësishëm nga SNK 39. Standardi i ri sjell ndryshime thelbësore në kontabilitetin e pasurive financiare dhe në disa aspekte të kontabilitetit për detyrimet financiare.

Si rezultat i miratimit të SNRF 9, BQK ka miratuar ndryshime pasuese të SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare, të cilat kërkojnë paraqitje të veçantë në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse të të ardhurave nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv. Për më tepër, BQK-ja ka miratuar ndryshime pasuese në SNRF 7 Instrumentet Financiare. Ndryshimet kryesore në politikat e kontabilitetit të BQK-së që vijnë nga miratimi i SNRF 9 janë përmbledhur më poshtë.

SNRF 9 përmban tre kategori kryesore të klasifikimit për pasuritë financiare: të matura me koston e amortizuar, vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDAGJ) dhe vlerës së drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDFH). Klasifikimi i SNRF 9 bazohet në përgjithësi në modelin e biznesit në të cilin menaxhohet një pasuri financiare dhe flukset monetare kontraktuale të tij. Standardi eliminon kategoritë e mëparshme të SNK 39 të mbajtjes deri në maturim, kredi dhe arkëtime dhe në dispozicion për shitje. Për një shpjegim se si BQK klasifikon pasuritë financiare nën SNRF 9, shihni shënimin 3 (f).

SNRF 9 kryesisht ruan kërkesat ekzistuese në SNK 39 për klasifikimin e detyrimeve financiare. Për një shpjegim se si BQK klasifikon detyrimet financiare sipas SNRF 9, shiko shënimin 3 (f).

Tabelat e mëposhtme paraqesin pajtimin e klasifikimit origjinal sipas SNK 39 dhe klasifikimin e ri sipas SNRF 9 për secilën klasë të pasurive financiare dhe detyrimeve financiare të BQK-së që nga 1 janari 2018.

Pasuritë financiare	Kategoria e matjes nën SNK 39	Kategoria e matjes nën SNRF 9	1 janar 2018	
			Vlera kontabël nën SNK 39	Vlera kontabël nën SNRF
Paraja e gatshme	Kredi dhe arkëtime	Kostoja e amortizuar	188,547	188,547
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	Kredi dhe arkëtime	Kostoja e amortizuar	422,845	422,845
Letra me vlerë (bono thesari dhe obligacione qeveritare)	Mbajtur deri në maturim	Kostoja e amortizuar	592,712	592,159
Depozita me bankat e huaja	Kredi dhe arkëtime	Kostoja e amortizuar	68,178	67,591
Mjetet e ndërlidhura me FMN	Kredi dhe arkëtime	Kostoja e amortizuar	325,764	325,764
Pasuritë tjera	Kredi dhe arkëtime	Kostoja e amortizuar	7,927	7,927
Gjithsej pasuritë financiare			1,605,973	1,604,833

Detyrimet financiare	Kategoria e matjes nën IAS 39	Kategoria e matjes nën IFRS 9	1 janar 2018	
			Vlera kontabël nën IAS 39	Vlera kontabël nën IFRS 9
Detyrime ndaj bankave	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	331,826	331,826
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	318,617	318,617
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	811,341	811,341
Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	95,807	95,807
Huamarrja/et	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	2,266	2,266
Detyrime të tjera	Kostoja e amortizuar	Kostoja e amortizuar	2,047	2,047
Gjithsej detyrimet financiare			1,561,904	1,561,904

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

q) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël (vazhdim)

SNRF 9 zëvendëson modelin e "humbjes së shkaktuar" në SNK 39 me një model "të humbjes së së pritur kreditore". Modeli i ri i zhvlerësimit vlen gjithashtu për angazhime të caktuara të huasë dhe kontratave të garancisë financiare. Sipas SNRF 9, humbjet e kredisë njihen më herët sesa SNK 39. Për një shpjegim se si BQK-ja zbaton kërkesat e zhvlerësimit të SNRF 9, shiko Shënimin 3 (f).

Ndryshimet në politikat e kontabilitetit që vijnë nga miratimi i SNRF 9 janë aplikuar në mënyrë retrospektive, përveç siç përshkruhet më poshtë:

- Periudhat e mëparshme me 1 janar 2018 nuk janë riparaqitur. Diferencat në vlerat kontabël të pasurive financiare dhe detyrimeve financiare që vijnë nga miratimi i SNRF 9 njihen në rezerva që nga 1 janari 2018.
- Përcaktimi i modelit të biznesit brenda të cilit është mbajtur një pasuri financiare është bërë në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistuan në datën e aplikimit fillestar.
- Nëse një sigurim i borxhit kishte rrezik të ulët kredie në datën e aplikimit fillestar të SNRF 9, atëherë BQK ka supozuar se rreziku i kredisë ndaj pasurisë nuk ishte rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare e tij.

II. SNRF 15 Të ardhura nga kontratat me klientët

SNRF 15 krijon një kornizë gjithëpërfshirëse për të përcaktuar nëse, sa dhe kur njihen të ardhurat. Ai zëvendësoi SNK 18 Të ardhurat, SNK 11 Kontratat e Ndërtimit dhe interpretimet përkatëse.

BQK-ja fillimisht aplikoi SNRF 15 më 1 janar 2018 në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8 pa ndonjë ekspeditë praktike. Koha ose shumta e tarifës dhe të ardhurave nga komisioni i BQK-së nuk është ndikuar nga miratimi i SNRF 15.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar

a) Hyrje dhe vështrim

BQK është ekspozuar ndaj risqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- Rreziku kreditor
- Rreziku operacional
- Rreziku i likuiditetit
- Rreziku i tregut

Ky shënim paraqet informacion lidhur me ekspozimin e BQK-së ndaj rreziqeve të mësipërme, objektive, politikave dhe procedurave të BQK-së për matjen dhe menaxhimin e riskut si dhe administrimin e kapitalit nga BQK-ja. Shënime të tjera sasiore dhe cilësore janë përfshirë përgjatë këtyre pasqyrave financiare.

Struktura e menaxhimit të rrezikut

Krijimi dhe mbikëqyrja e administrimit të rrezikut të BQK-së është përgjegjësi e Bordit të Bankës Qendrore. Menaxhmenti i BQK-së raporton rregullisht nëpërmjet Bordit Ekzekutiv të BQK-së tek Bordi i Bankës mbi praktikën e administrimit të rrezikut. Bordi Ekzekutiv, Komiteti i Investimeve dhe Departamenti për menaxhimin e rrezikut e kanë për detyrë të bëjnë hartimin dhe monitorimin e politikave të administrimit të rrezikut të BQK-së. Këto politika zbatohen më pas nga njësitë përkatëse organizative.

Politikat e administrimit të rrezikut të BQK-së janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat përballlet BQK-ja, si dhe të vendos kufizime dhe kontroll të duhur për rreziqet, dhe të monitoroj rreziqet dhe respektimin e limiteve të vendosura. Politikat dhe sistemet e menaxhimit të rrezikut rishikohen rregullisht në mënyrë që të reflektojnë ndryshimet në kushtet, produktet dhe shërbimet e ofruara të tregut. BQK-ja, me anë të trajnimeve, standardeve dhe procedurave të administrimit, synon të zhvilloj një mjedis kontrolli efektiv dhe të disiplinuar, në të cilin të gjithë punonjësit të jenë të vetëdijshëm për rolet dhe detyrimet e tyre.

Komiteti i Auditimit të BQK-së është përgjegjës për monitorimin dhe rishikimin e pajtueshmërisë me politikën dhe procedurat e administrimit të rrezikut, si dhe për rishikimin e mjaftueshmërisë së strukturës së administrimit të rrezikut lidhur me rreziqet që përballlet BQK-ja. Komiteti i Auditimit të BQK-së ndihmohet në kryerjen e detyrave të tij nga Departamenti i Auditimit të Brendshëm. Auditimi i brendshëm ndërmerr auditime të kontrolleve dhe të procedurave të administrimit të rrezikut në mënyrë të rregullt dhe ad-hoc, rezultatet e të cilave raportohen përmes Shefit të Auditimit të Brendshëm tek Komiteti i Auditimit.

b) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjes financiare për BQK-në nëse një palë kontraktuese e instrumenteve financiare dështon t'i përmbush detyrimet kontraktuale të saj, dhe mund të rrjedh kryesisht nga investimet e BQK-së në letra me vlerë dhe depozita (në tregjet e parasë apo llogari rrjedhëse) në banka të tjera. BQK për qëllime të raportimit të menaxhimit të rrezikut të kredisë, BQK-ja konsideron dhe konsolidon të gjithë elementët e ekspozimit të rrezikut të kredisë (siç është rreziku i detyrueshëm i detyrimeve individuale, rreziku i vendit dhe sektorit).

Menaxhimi i rrezikut kreditor

i. Investimet dhe ekspozimi ndaj riskut kreditor në BQK

BQK-ja e kufizon ekspozimin e saj ndaj rrezikut të kreditimit duke investuar vetëm në letra të lëshuara nga qeveritë e vendeve të BE-së dhe duke pasur depozita pranë bankave të huaja, detyrimet afatshkurtra të cilave i janë vlerësuar në një nga dy kategoritë më të larta nga agjencitë ndërkombëtare të njohura për vlerësimin e rrezikut të kreditimit. Duke pasur parasysh vlerësimet e larta kreditore, menaxhmenti nuk pret që ndonjë nga palët kontraktuese të dështojë në përmbushjen e detyrimeve të veta.

Menaxhimi i rrezikut kryhet përmes:

- Kufizimi i fushëveprimit dhe kohëzgjatjes së instrumenteve financiare,
- Kufizimi i emetuesve të palëve, me vlerësim të pranueshëm kredie në klasën investente dhe më lartë,
- Kufizimi dhe sasia maksimale dhe përqendrimi me palët

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim) Menaxhimi i rrezikut kreditor (vazhdim)

ii. Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor

Ekspozimi më i lartë ndaj rrezikut kreditor bëhet më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2019, paraqitet nga vlera e bartur e llogarive rrjedhëse me bankat jo-rezidente, e bonove të thesarit dhe depozitave me bankat jo-rezidente. Për detaje mbi ekspozimin referohuni shënimeve 8, 9 dhe 10.

Asnjë nga ekspozimet e BQK-së nuk është në vonesë. Është një ndryshim i konsiderueshëm në politikat e menaxhimit të rrezikut nga vitet e kaluara, si rezultat i aplikimit të SNRF 9. Sa i përket kësaj, ne kalojmë në HPK - Modeli i Humbjes të Kredisë së Pritshme nga kredia e krijuar siç ishte nga SNRF 9. BQK-ja nuk mban asnjë kolateral apo ndonjë element tjetër avancues kreditor kundrejt ekspozimit ndaj rrezikut të kreditor.

Vlerësimi/Matja e humbjes së kredisë së pritshme:

Pasuritë financiare që bien nën objektin e humbjes së pritshme të kredisë me BQK janë:

- Llogaritë rrjedhëse dhe depozitat në bankat e huaja
- Letrat me vlerë,
- Të arkëtueshmet tjera që lidhen me mbi dy elemente, nëse ka.

Kriteret themelore të përcaktimit të ekspozimit janë rimarrja e kredisë. Renditja e kredisë merret nga agjensitë për rangim të kredisë.

Niveli ynë për ekspozimin tonë është i shkallës së investimit. Sa i përket kësaj, ne nuk investojmë nën atë klasë.

Modeli i dëmtimit të pasurive financiare përcakton tre faza të niveleve të kredisë, në njohjen fillestare dhe ndryshimet në cilësinë e kredisë pas njohjes fillestare. Këto faza mund të përmbliidhen si më poshtë:

1. Faza 1 e shpërndarjes së ekspozimit - pasuritë financiare të cilat trajtohen si ekspozim i rrezikut të ulët ose të mesëm, të gjitha ato që përfshihen në këtë, ndahen në fazën 1 në njohjen e ndezjes. Bazuar në procedurat tona të brendshme, nuk na lejohet të investojmë në ekspozimin e rrezikut më të lartë të kredisë. Bazuar në këtë, çdo investim në njohjen fillestare i alokohet Fazës 1 të ekspozimit.
2. Faza 2 e shpërndarjes së ekspozimit - nëse kemi një rritje të konsiderueshme që nga njohja fillestare, pasuria financiare e cila ndodhet në shkallën 1, transferohet në fazën 2.
3. Faza 3 e shpërndarjes së ekspozimit - kriteret që zhvendosin pasuritë financiare në fazën 3 përcaktohen nga statusi i paracaktuar i pasurive financiare.

Vlerësimi bëhet në njohjen fillestare dhe në datën e periudhës së raportimit. Modeli i përdorur për fazën 1 është 12 muaj i bazës së jetëgjatësisë, por mund të varet nga niveli i ekspozimit të kredisë së përbërë nëse kemi ndryshimin e sinjalit të ndikimit të rritjes së rrezikut të kredisë dhe të dëmtimit të kredisë së portofolit të pasurive financiare.

Ndryshim i dukshëm në rritjen e rrezikut të kredisë si kriter për të kaluar nga faza 1 në fazën 2, kur bëhet nga shkalla e investimeve në shkallën e mos investimeve të vlerësimit të përbërë të kredisë së një portofoli.

Përkufizimi i dështimit të përbushjes së obligimeve:

Kriteret e dështimit të përbushjes së obligimeve duhet të bazohen në provat objektive të:

- Debitorëve, kanë vështirësi të konsiderueshme financiare,
- Kur është fjala për shkelje të detyrimeve kontraktuale, në lidhje me kryegjënë dhe interesin,
- Kur të ndodhë me ndonjë ristrukturim të kushteve ekzistuese të përbushjeve të detyrimit nga një instrument financiar,
- Dëshmim/probabilitet i qartë që debitori po kalon në falimentim dhe/ose likuidim,
- Shenjat e të qenit jo aktiv në tregtim (në tregjet financiare).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim) Menaxhimi i rrezikut kreditor (vazhdim)

	2019			2018		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Depozitat me banka jo-vendore	108,863	-	-	34,797	-	-
Letrat me vlerë	577,135	-	-	758,890	-	-
Plasmanet	249,080	-	-	183,734	-	-
Vlera bartëse bruto	935,078	-	-	977,421	-	-
Vlera korigjuese sipas HPK	(735)	-	-	(841)	-	-
Neto vlera bartëse	934,343	-	-	976,580	-	-

	2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2019	841	-	-	841
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK ngarkesa për vitin	(106)	-	-	(106)
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç' regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2019	735	-	-	735

	2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2019	-	-	-	-
Ndikimi i aplikimit të SNRF 9 që nga 1 janari	587	-	-	587
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK ngarkesa për vitin	254	-	-	254
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç' regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2019	841	-	-	841

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që BQK-ja të ketë vështirësi në përmbushjen në kohë të duhur të obligimeve nga detyrimet e saj financiare.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit

Qëndrimi i BQK-së në menaxhimin e likuiditetit është të sigurojë, sa të jete e mundur, që vazhdimisht të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur me kohë detyrimet, si në kushte normale ashtu edhe në ato të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo duke rrezikuar dëmtimin e reputacionit të BQK-së.

Politikat e monitorimit dhe adresimit të rrezikut të likuiditetit janë të vendosura nga Bordi Ekzekutiv i Bankës. BQK-ja menaxhon rrezikun e likuiditetit duke investuar në depozita afatshkurtra me bankat jo-rezidente dhe duke mbajtur shuma të mjaftueshme të mjeteve monetare në kasafortat e saj. Politikat e menaxhimit të likuiditetit janë të vendosura në një mënyrë të tillë që edhe në kushte të keqësuar BQK-ja të jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e saj. Pozicioni ditore i likuiditetit monitorohet dhe testime të rregullta të likuiditetit kryhen nën skenarë të ndryshëm si për kushte të tregut normale ashtu edhe për ato më të vështira. Të gjitha politikat dhe procedurat e likuiditetit iu nënshtrohen rishikimit dhe aprovimit të menaxhmentit të BQK-së. Raportet mujore që mbulojnë pozicionin e likuiditetit të BQK-së i paraqiten rregullisht anëtarëve të Komitetit të Investimeve nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Maturiteti i mbetur kontraktual për detyrimet financiare, më përjashtim të pagesave të ardhshme të interesit

	Shënim	Neto Vlera e bartur	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3 muaj deri në 1 vit	1 vjet deri në 5 vite	mbi 5 vite
31 dhjetor 2019							
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	414,942	414,942	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	297,236	173,308	20,917	37,494	65,517	-
Ndaj institucioneve qeveritare	17	719,819	719,819	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	52,167	52,167	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	2,266	-	-	-	907	1,359
Detyrime tjera vendore	20	756	756	-	-	-	-
		1,487,186	1,360,992	20,917	37,494	66,424	1,359
31 dhjetor 2018							
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	343,394	343,394	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	321,854	161,711	4,265	25,590	130,288	-
Ndaj institucioneve qeveritare	17	762,901	762,901	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	110,863	110,863	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	2,266	-	-	-	680	1,586
Detyrime tjera vendore	20	756	756	-	-	-	-
		1,542,034	1,379,625	4,265	25,590	130,968	1,586

Detyrimet financiare që nuk bartin interes nuk janë të përfshira në tabelën më lartë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhim i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

Tabela e mëparshme tregon rrjedhjet e parasë të pa-zbritura të detyrimeve financiare të BQK-së bazuar në mundësinë më të hershme të maturitetit të tyre kontraktual. Për administrimin e rrezikut të likuiditetit që rrjedh nga detyrimet financiare, BQK-ja mban mjete likuide që përfshijnë para dhe kuivalentë të saj dhe letra me vlerë për të cilat ekziston një treg aktiv dhe likuid.

d) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet që përhapen në çmimet e tregut, si normat e interesit, çmimet e kapitalit, normat e kursit të këmbimit dhe kreditë (që nuk lidhen me ndryshimet në gjendjen kreditore të huamarrësit/emetuesit) do të ndikojë në të ardhurat e BQK-së apo vlerën e instrumenteve financiare të mbajtur nga ajo. Objektivi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhoj dhe kontrolloj ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin e investimeve.

Menaxhimi i rreziqeve të tregut

Operationet e BQK-së i nënshtrohen rrezikut të luhatjes së normave të interesit në atë masë që pasuritë dhe detyrimet që bartin interes maturohen ose riçmohen në kohë apo shuma të ndryshme. Mjetet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme janë të ekspozuara ndaj rrezikut bazë, i cili është ndryshimi në karakteristikat e riçimit të indekseve të shumëllojshëm me norma të ndryshueshme.

Veprimtaritë e menaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi bazuar mbi nivelet e normave të interesit të tregut konsistent me strategjitë e veprimit të BQK-së. Ekspozimi i BQK-së ndaj rrezikut të tregut lidhet vetëm me portfolet jo të tregtueshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portfolet jo të tregtueshme

Rreziku kryesor ndaj të cilit portfolet jo të tregtueshme janë ekspozuar është rreziku i humbjes nga luhatja e rrjedhjeve të ardhshme të parasë apo e vlerave të drejta të instrumenteve financiare për shkak të një ndryshimi në normat e tregut. Rreziku i normës së interesit kryesisht menaxhohet duke monitoruar diferencat midis normave të interesit dhe duke pasur limite paraprakisht të miratuara për intervalet e rivlerësimit. Komiteti i investimeve është autoriteti që monitoron zbatimin e këtyre limiteve. Një përmbledhje e pozicionit të BQK-së lidhur me diferencën midis normave të interesit të portfolios jo të tregtueshme paraqitet si më poshtë:

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portofolet jo të tregtueshme

31 dhjetor 2019	Shënim	Neto vlera e	Më pak se	3-6	6-12	1-5 vite	mbi 5 vite
		bartur	3 muaj	muaj	muaj		
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	108,863	108,863	-	-	-	-
Letra me vlerë (Obligacione dhe bono thesari)	9	576,616	-	100	150	486,309	90,057
Depozita me bankat e huaja	10	248,864	9,080	20,000	219,784	-	-
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	11	214,090	81,480	-	-	132,610	-
Gjithsej		1,148,433	199,423	20,100	219,934	618,919	90,057
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(414,942)	(414,942)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(219,664)	(95,736)	-	-	(123,928)	-
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(719,819)	(719,819)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(52,167)	(52,167)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Detyrime të tjera vendase	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,409,614)	(1,283,420)	-	-	(123,928)	(2,266)
Ndryshimi		(261,181)	(1,083,997)	20,100	219,934	494,991	87,791

31 dhjetor 2018	Shënim	Neto vlera e	Më pak se	3-6	6-12	1-5 vite	mbi 5 vite
		bartur	3 muaj	muaj	muaj		
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	34,797	34,797	-	-	-	-
Letra me vlerë (bono thesari)	9	758,207	-	-	5,998	752,209	-
Depozita me bankat e huaja	10	183,576	8,734	-	174,842	-	-
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	11	242,849	82,706	-	-	160,143	-
Gjithsej		1,219,429	126,237	-	180,840	912,352	-
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(343,394)	(343,394)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(245,447)	(85,304)	-	-	(160,143)	-
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(762,901)	(762,901)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(110,863)	(110,863)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Detyrime të tjera vendase	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,465,627)	(1,303,218)	-	-	(160,143)	(2,266)
Ndryshimi		(246,198)	(1,176,981)	-	180,998	752,892	(2,266)

Pasuritë dhe detyrimet financiare që nuk bartin interes nuk janë të përfshira në tabelën më lartë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

Rreziku i përgjithshëm jo-tregtar i normave të interesit jo të tregtueshme menaxhohet nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve, i cili përdor investimet në letra me vlerë dhe depozitat në banka për të menaxhuar rrezikun e përgjithshëm që lind nga aktivitetet jo tregtare të BQK-së.

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limitit të ndryshimit të normave të interesit, plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e mjeteve dhe detyrimeve të BQK-së ndaj skenarëve të ndryshëm standard dhe jo-standard të normave të interesit. Skenarët standard të cilët vlerësohen në mënyrë periodike, përfshijnë një rënie ose ngritje paralele në të gjitha kurbat e kthimit, prej 100 pikësh bazë ("pb"). Një analizë e ndjeshmërisë së BQK-së ndaj një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbove të kthimit si dhe një gjendje të pandryshueshme financiare) është si vijon:

2019

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(2,612)	2,612

2018

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(2,454)	2,454

Ekspozimi ndaj rreziqeve të tjera të tregut/valutor të portofoleve jo të tregtueshme

BQK-ja është e ekspozuar ndaj DVT lidhur me pasuritë dhe detyrimet e saj në FMN, të cilat i monitoron në vazhdueshmëri. Ekspozimi i BQK ndaj rrezikut të valutave të huaja është si vijon:

2019

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(56)	56

2018

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(26)	26

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

31 dhjetor 2019	Euro	USD (Ekuivalent në Euro)	DVT (Ekuivalent në Euro)	Gjithsej
Pasuritë				
Paraja e gatshme	302,166	-	-	302,166
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	108,615	248	-	108,863
Bono thesari	576,616	-	-	576,616
Depozita me bankat e huaja	239,784	9,080	-	248,864
Mjete në llogaritë e ndërlidhura me FMN	535	-	297,810	298,345
Mjetet e tjera	1,700	-	-	1,700
Gjithsej	1,229,416	9,328	297,810	1,536,554
Detyrime				
Detyrime ndaj bankave vendase	414,942	-	-	414,942
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	541	-	296,695	297,236
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	719,819	-	-	719,819
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	52,167	-	-	52,167
Nga huamarrja /et	2,266	-	-	2,266
Detyrime të tjera vendore	1,778	-	-	1,778
Gjithsej	1,191,514	-	296,695	1,488,209
Pozicioni neto për valuta të huaja	37,902	9,328	1,115	48,345
<hr/>				
31 dhjetor 2018	Euro	USD (Ekuivalent në Euro)	DVT (Ekuivalent në Euro)	Gjithsej
Pasuritë				
Paraja e gatshme	285,376	-	-	285,376
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	34,574	223	-	34,797
Bono thesari	758,207	-	-	758,207
Depozita me bankat e huaja	174,842	8,734	-	183,576
Mjete në llogaritë e ndërlidhura me FMN	722	-	325,329	326,051
Pasuritë tjera	1,411	-	-	1,411
Gjithsej	1,255,132	8,957	325,329	1,589,418
Detyrimet				
Detyrime ndaj bankave vendase	343,394	-	-	343,394
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	724	-	321,130	321,854
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	762,901	-	-	762,901
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	110,863	-	-	110,863
Nga huamarrja /et	2,266	-	-	2,266
Detyrime të tjera vendore	1,797	-	-	1,797
Gjithsej	1,221,946	-	321,130	1,543,075
Pozicioni neto për valuta të huaja	33,186	8,957	4,199	46,343

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

BQK-ja kryesisht kryen veprime me Euro, ndërsa monedhat e huaja me të cilat merret BQK-ja janë kryesisht “Të Drejtat e Veçanta të Tërheqjes” (“DVT”). Kurset e këmbimit të përdorura për përkthimin më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 ishin si vijon:

	2019	2018
	Euro	Euro
1 DVT	1.23588	1.21424
1 USD	0.89015	0.87336

DVT-të janë pasuri rezervë shtesë si mbështetje në këmbimin/transaksionet e jashtme që përcaktohen dhe mbahen nga Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN). Edhe pse DVT-të nuk janë valutë në vete, ato përfaqësojnë një kërkesë potenciale në valuta të vendeve anëtare të FMN-së me të cilat mund të këmbehen. DVT-të janë krijuar në vitin 1969 si pasojë e mungesës së aktiveve në valutat e preferuara të kohës si dollari amerikan dhe ari, vlera e DVT-ve përcaktohet si mesatare e shportës së pesë valutave kryesore, euro, dollari amerikan, funta britanike, jeni japonez dhe renmindbi kinez.

USD-të janë mjete ne llogari rrjedhëse dhe afatizime brenda natës (si repo) me Federal Rezerve New York.

(e) Rreziku operacional

Rreziku operacional është rreziku i humbjeve direkte apo indirekte që shkaktohen nga një shumëllojshmëri shkaqesh të lidhura me proceset e BQK-së, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën si dhe faktorët e tjerë të jashtëm përveç rrezikut kreditor, të tregut dhe likuiditetit siç janë kërkesat ligjore dhe rregullative si dhe standardet e pranuar gjerësisht të sjelljes korporative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e BQK-së dhe prek të gjitha njësitë organizative.

Objekivi i BQK-së është të menaxhojë rrezikun operacional, si dhe dëshiron të balancojë evitimin e humbjeve financiare dhe dëmtimin e reputacionit të BQK-së me menaxhimin e kostove efektive.

Përgjegjësia kryesore për zhvillimin dhe implementimin e kontrolleve për monitorimin e rrezikut operacional i përket çdo njësie organizative përmes stafit menaxhues të tyre. Kjo përgjegjësi shoqërohet me respektimin e të gjitha standardeve të BQK-së për menaxhimin e rrezikut operacional në fushat e mëposhtme:

- kërkesat për ndarjen e detyrave dhe përgjegjësi, duke përfshirë këtu edhe autorizimin e pavarur të transaksioneve;
- kërkesat për vlerësime dhe monitorime të transaksioneve;
- përshtatshmëria me kërkesat rregullative dhe ligjore;
- dokumentimi i kontrolleve dhe procedurave;
- kërkesat për vlerësimin periodik të rrezikut operacional dhe përshtatshmërisë së kontrolleve dhe procedurave për menaxhimin e këtij rreziku;
- kërkesat për raportimin e humbjeve operative dhe propozimit të veprimeve korrigjuese;
- zhvillimin e planeve emergjente;
- trajnimin dhe zhvillimin profesional;
- standardet etike dhe të mirësjelljes;
- zvogëlimin të rrezikut, duke përfshirë dhe sigurimin, kur kjo është efektive.

Përshtatshmëria me standardet e BQK-së mbështetet nga një program raportimi periodik i rishikuar prej Auditimit të Brendshëm. Gjetjet e vlerësimeve të Auditimit të Brendshëm diskutohen me menaxhimin e njësisë organizative me të cilën ato lidhen, me përmbledhjet e dorëzuara në Komitetin e Auditimit dhe menaxhmentin e BQK-së.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(f) Menaxhimi i kapitalit

Në përputhje me Ligjin, BQK-ja krijon dhe mban një rezervë të përgjithshme. Rezerva e përgjithshme nuk mund të përdoret, përveç për qëllime të mbulimit të humbjeve që pëson BQK-ja. Përveç kësaj, BQK-ja do të krijojë llogari të rezervës së rivlerësimit të përealizuara që të japin llogari për fitimet dhe humbjet e përealizuara për shkak të pozicioneve të saj me DVT.

Sipas Ligjit nr. 03/L-209, të ardhurat neto ose humbja neto e BQK-së llogariten në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Fitimet në dispozicion për shpërndarje do të përcaktohen:

- duke zbritur nga fitimi neto, shumën totale të ardhurave të përealizuara të rivlerësimit, dhe duke ndarë një shumë ekuivalente në llogarinë përkatëse të përealizuara të rezervës së rivlerësimit, dhe
- duke zbritur nga llogaria e duhur e përealizuar e rezervës së rivlerësimit dhe duke shtuar në fitimet e shpërndara shumën e çfarëdo fitimi të përealizuar që është zbritur nga fitimi neto për një ose më shumë vitet e mëparshme dhe u realizuara gjatë vitit aktual financiar.

Humbjet e përealizuara nga rivlerësimi do të transferohen në llogaritë përkatëse rezervë të përealizuara të rivlerësimit deri në kohën kur këto llogari rezervë rivlerësimi kanë një bilanc zero, pasi që këto humbje do të mbulohen nga fitimi i vitit aktual, atëherë nga ana e rezervave të përgjithshme dhe më pas duke i autorizuar llogarisë kapitale.

Të ardhurat neto së pari do të shpërndahen në rezervën të përgjithshme derisa shuma totale e kapitalit fillestar dhe rezervat e përgjithshme barazohen me pesë për qind (5%) të detyrimeve monetare të Bankës Qendrore.

Pjesa prej 50% e bilancit neto të të ardhurave të realizuara që mbeten pas përmbushjes së kriterit të 5% të përmendur më lart, duhet t'i transferohet Ministrisë së Financave. Ndërsa 50% që mbetet nga të ardhurat e realizuar duhet t'i alokohet llogarisë së rezervës së përgjithshme të BQK-së.

(g) Menaxhimi i aseteve

Në pajtim me Ligjin 03/L-209 dhe Ligjin 03/L-048, BQK-së i është caktuar përgjegjësia për bërjen dhe menaxhimin e investimeve të autorizuar në emër të Ministrisë së Financave.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

5. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Menaxhmenti diskuton me Bordin e Bankës Qendrore zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave dhe vlerësimeve kritike kontabël të BQK-së, dhe aplikimin e këtyre politikave dhe vlerësimeve. Vlerësimet dhe gjykimet rishikohen vazhdimisht dhe bazohen në eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmërinë e ngjarjeve të ardhshme të cilat besohet të jenë të arsyeshme në rrethana të caktuara.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e rrezikut financiar (shih shënimin 4).

Burimet kryesore të pasigurisë në matje

Lejimet për humbjet kreditore

Mjetet e regjistruara me kosto të amortizuara vlerësohen për të identifikuar rënien në vlerë të aktivitetit, në bazë të politikave të përshkruara në 3(f)(vi). Përbërësi specifik në totalin e provizioneve për rënie në vlerë të mjeteve financiare të vlerësuara individualisht dhe bazohet në vlerësimin më të mirë të menaxhimit të vlerës aktuale të rrjedhjeve të pritshme të parasë që pritet të pranohen. Për të llogaritur këto rrjedhje të parave, menaxhmenti gjykon mbi situatën financiare të palës në transaksion dhe vlerës neto të realizueshme të çdo kolaterali të vendosur. Çdo pasuri me rënie në vlerë, matet bazuar mbi cilësitë e tij, dhe llogaritja e rrjedhjeve të parasë që konsiderohen të arkëtueshme aprovohet në mënyrë të pavarur.

Gjykime kritike kontabël në aplikimin e politikave kontabël të BQK-së

Gjykimet kritike kontabël të kryera gjatë aplikimit të politikave kontabël të BQK-së përfshijnë:

Klasifikimi i pasurive dhe detyrimeve financiare

Politikat kontabël të BQK-së krijojnë mundësinë që pasuritë dhe detyrimet të vendosen që në fillim në kategori të ndryshme kontabël sipas rrethanave të caktuara.

Në klasifikimin e pasurive financiare si të mbajtura deri në maturim, BQK-ja ka treguar se ka qëllimin pozitiv dhe aftësinë për ti mbajtur mjetet deri në datën e maturimit, siç kërkohet nga politikat kontabël 3 (h).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënim mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

6. Pasuritë dhe detyrimet financiare (klasifikimet kontabël dhe vlerat e drejta)

Tabela më poshtë paraqet klasifikimin për çdo klasë të pasurive dhe detyrimeve financiare të BQK-së, si dhe vlerat e drejta të tyre.

Në mijë Euro	Shënim	2019		2018	
		Kostoja e amortizuar	Vlera e drejtë	Kostoja e amortizuar	Vlera e drejtë
31 dhjetor 2019					
Paraja e gatshme	7	302,166	302,166	285,376	285,376
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	108,863	108,863	34,797	34,797
Bono thesari	9	576,616	579,894	758,207	592,904
Depozita me bankat e huaja	10	248,864	248,864	183,576	183,576
Pasuritë lidhur me FMN	11	298,345	298,345	326,051	326,051
Pasuritë tjera	14	142	142	131	131
		1,534,996	1,538,274	1,588,138	1,422,835
Detyrime ndaj bankave vendase	15	414,942	414,942	343,394	343,394
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	297,236	297,236	321,854	321,854
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	719,819	719,819	762,901	762,901
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	52,167	52,167	110,863	110,863
Nga huamarrja /et	19	2,266	2,266	2,266	2,266
Detyrime të tjera vendase	20	756	756	756	756
		1,487,186	1,487,186	1,542,034	1,542,034

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

7. Paraja e gatshme

Paraja e gatshme shprehet e gjitha në Euro.

8. Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja

Këto llogari mbahen në bankat e mëposhtme:

	2019	2018
Deutsche Bundesbank	71,230	500
Raiffeisen Zentralbank	9,900	9,920
Deutsche Bank London AG	24,169	24,133
Banque centrale du Luxembourg	1,827	1
Commerzbank AG	499	10
Bayerische Landesbank	990	10
Federal Reserve Bank (FED-NY)	248	223
Gjithsej	108,863	34,797

Rritja krahas vitit 2018 është rrjedhë normale e aktiviteteve ditore, njeherit kjo rritje në llogaritë rrjedhëse pasqyrohet pothuajse në formë të ekuilibruar me rritjet të shënimit 7, 9 dh 10 (të paraja e gatshme, të letrat me vlerë dhe të plasmanët në tregun e parasë).

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet)

Të dy kategoritë që bëjnë pjesë në kuadër të grupimit janë letra të borxhit të lëshuara nga vendet e Bashkimit Evropian. Bonot e thesarit e shpalosura me poshtë kanë maturitetet deri në një vit. Ndërsa ato të obligacioneve deri në 6 vite. Të gjitha janë në Euro dhe kanë pasur dhe kanë norma të interesit efektiv që variron nga 0.019% deri në 3.021% vjetore në vitin 2019 (ndërsa në 2018: 0.008% deri në 3.020% vjetore).

Shpalosje analitike e letrave me vlerë sipas llojit dhe sipas shteteve emetuese:

Sipas shteteve:

	2019			2018		
	Vlera e bartur	Vlera e rregulluar	Neto vlera	Vlera e bartur	Vlera e rregulluar	Neto vlera
Gjermani	66,652	(60)	66,592	67,126	(60)	67,065
Francë	10,023	(9)	10,014	10,030	(9)	10,021
Holandë	12,556	(11)	12,543	12,772	(11)	12,761
Itali	-	-	-	176,834	(159)	176,675
Sloveni	21,435	(19)	21,416	22,138	(20)	22,118
Luksemburg	89,313	(80)	89,233	90,244	(81)	90,162
EuroFima-Zvicërr	5,827	(5)	5,822	6,040	(5)	6,035
KommuneKredit-Danimarkë	6,052	(5)	6,047	-	-	-
Austri	77,099	(69)	77,030	79,463	(72)	79,391
Irlandë	104,335	(96)	104,239	105,390	(96)	105,294
Kosovë	183,845	(165)	183,680	188,853	(170)	188,683
Gjithsej	577,135	(519)	576,616	758,890	(683)	758,207

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (bono thesari dhe obligacione) (vazhdim)

Sipas llojit:

	2019			2018		
	Vlera e bartur	Vlera e rregulluar	Neto Vlera	Vlera e bartur	Vlera e rregulluar	Neto vlera
Bono thesari	150	-	150	5,998	(5)	5,993
Obligacione	576,985	(519)	576,466	752,892	(678)	752,214
Gjithsej	577,135	(519)	576,616	758,890	(683)	758,207

Lëvizjet e HPK përkatëse për letrat me vlerë të borxhit me kosto të amortizuar janë, si më poshtë:

	2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2019	683	-	-	683
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK ngarkesa për vitin	(164)	-	-	(164)
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor	519	-	-	519

	2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2019	-	-	-	-
Ndikimi i aplikimit të SNRF 9 që nga 1 janari	533	-	-	533
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK ngarkesa për vitin	150	-	-	150
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Me 31 dhjetor	683	-	-	683

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (bono thesari dhe obligacione) (vazhdim)

Vlerësimi kreditor për këto instrumente financiare që BQK ka investuar për periudhën që përfundon me 31 dhjetor 2019 ka qenë kreditor të investueshëm (prej AAA deri BBB+/ Aaa deri Baa1), sipas vlerësimit të Moody's/Standard & Poor's.

Zvogëlimi krahas me 2018 rrjedh kryesisht nga bartja në mes të kategorive/zërave 7,8,9 dhe 10 (p.sh shënim 8 është rritur dhe janë zvogëluar shumat në shënim 7, 9 dhe 10).

10. Depozita/Plasmanët me bankat e huaja

Depozitat me bankat e huaja janë të përbëra si më poshtë:

	2019			2018		
	Vlera e bartur	Dëmtimi për humbje të pritura kreditore	Neto Vlera	Vlera e bartur	Dëmtimi për humbje të pritura kreditore	Neto Vlera
Depozitat e afatizuara						
Deutsche Bank	240,000	(216)	239,784	175,000	(158)	174,842
Federal Reserve Bank (FED-NY)	9,079	-	9,079	8,733	-	8,733
	249,079	(216)	248,863	183,734	(158)	183,576
Interesi i përlogaritur (akruar) në depozitat e afatizuara						
Deutsche Bank	-	-	-	-	-	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	1	-	1	1	-	1
	1	-	1	1	-	1
Gjithsej	249,080	(216)	248,864	183,734	(158)	183,576

Lëvizjet e HPK-ve përkatëse për llogaritë e depozitave në banka jorezidente me kostot e amortizuara janë, si më poshtë:

	2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2019	158	-	-	158
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK me 1 janar 2019	58	-	-	58
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Me 31 dhjetor 2019	216	-	-	216

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

10. Depozita/Plasmanët me bankat e huaja (vazhdim)

	2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2019	-	-	-	-
Ndikimi i aplikimit të SNRF 9 që nga 1 janari	54	-	-	54
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK ngarkesa për vitin	104	-	-	104
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Me 31 dhjetor	158	-	-	158

Depozitat e vendosura me bankat e huaja janë të përcaktuara në Euro dhe përfitojnë interes me normë efektive që levizë nga 0.000% në 5.370% vjetore (2018: 0.000% në 3.040% vjetore) si dhe kanë maturitet fillestar nga 1 në 367 ditë (2018: nga 1 në 367 ditë). Të gjitha depozitat kanë një vlerësim kreditor minimal prej A3/BBB+, sipas vlerësimit të bërë për vitin 2019 nga Standard & Poors/Moody's.

Nëse krahasojmë me fund të vitit 2018 vërejmë një rritje të pozicionit të fundvitit 2019, i cili rrjedh kryesisht nga aktiviteti normal i menaxhimit të portfolios e thenë edhe në shënim 8 dhe 9 lidhur me levijet e portfolios dhe si dhe lëvizjet brenda zërave në kuadër të shënim 7, 8, 9 dhe 10 për një menaxhim sa më optimal të mjeteve.

11. Mjetet e ndërlidhura me FMN

	2019	2018
Kuota e FMN-së	102,084	100,296
Titujt DVT	63,116	64,890
Interesi i përllogaritur	535	722
FMN	165,735	165,908
Qeveria		
Kërkesa nga Qeveria për shfrytëzimin e fondeve të FMN-së (SBA)	132,610	160,143
Gjithsej	298,345	326,051

Mjetet e listuara më sipër lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor të vitit 2009. Në lidhje me anëtarësimin e Kosovës në FMN, BQK-ja vepron si depozitues dhe agjent fiskal.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

11. Mjetet e ndërlidhura me FMN (vazhdim)

Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Kuota në FMN përfaqëson kuotën e regjistrimit që është përcaktuar në kohën e pranimit dhe është e shprehur në DVT. Rritja paraqet rritjen e kuotës nga 59 milion DVT në 82.6 milion (ndërsa e shpalosur më lartë në shënim 11 janë në euro) dhe vlerat përcaktohet në bazë të rregullave dhe rregulloreve e vendimeve të FMN-së.

Titujt DVT përfaqësojnë pasurive të aprovuara nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së sipas alokimeve të DVT ndaj vendeve anëtare të FMN-së (vendime të marra më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009). Titujt DVT përfitojnë norma vjetore të interesit në vitin 2019 të cilat variojnë nga 0.738% në 1.148% vjetore (2018: 0.758% në 1.117% vjetore).

Kërkesa nga Qeveria për shfrytëzimin e fondeve të FMN-së përfaqësojnë si detyrime nga Qeveria që rrjedhin nga nënshkrimi i Marrëveshjes Stand-by ndërmjet Qeverisë së Kosovës dhe FMN-së në qershor të vitit 2010, prill 2012 dhe korrik 2018, me anë të së cilave Qeveria e Kosovës ka përfituar nga FMN-ja një linjë të shfrytëzimit të mjeteve në përputhje me marrëveshjet në fjalë, ndërsa pozicioni me 31 dhjetor 2019 është 107.3 milion DVT (apo, 132.61 milion Euro). Normat e interesit të këtyre marrëveshjeve është e lidhur me normën e interesit sipas kushteve të tregut të normës bazë të interesit të vendosur nga FMN-ja, e cila vetë është e lidhur me normën e interesit të DVT-ve. Norma e interesit për vitin 2019 lëviz nga 1.744% deri në 2.157% vjetore (në 2018 ka lëvizur nga 1.769% deri në 2.126% vjetore).

BQK-ja vepron si institucion depozitues (bankë) për Qeverinë e Kosovës. Për të menaxhuar aktivitetet e rrjedha nga marrëveshjet me FMN-në, BQK-ja dhe Qeveria e Kosovës kanë arritur ka nënshkruar marrëveshje mirëkuptimi për secilën marrëveshje Stand-by “mbi procedurat për kërkesë, pranim, shërbim dhe ri-blerje të fondeve nga FMN-ja sipas kushteve të marrëveshjes Stand-By. Bazuar në këtë marrëveshje BQK-ja tërheq DVT-të nga FMN-ja në emër të Qeverisë dhe i krediton këto fonde në llogarinë e Qeverisë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

12. Prona dhe pajisjet

Prona dhe pajisjet përbëhen si më poshtë:

	Investime në objektet me qira	Pajisje	Kompjuter	Automjete	Aktivet në ndërtim	Gjithsej
Kosto						
Më 1 janar 2018	2,873	2,203	2,133	320	2,248	9,777
Blerje	100	228	36	-	-	364
Transfer nga/në	2,228	-	-	-	(2,228)	-
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	(20)	(20)
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(3)	-	-	(3)
Më 31 dhjetor 2018	5,201	2,431	2,166	320	-	10,118
Më 1 janar 2019	5,201	2,431	2,166	320	-	10,118
Blerje	113	102	99	69	213	596
Transfer nga/në	-	-	-	-	-	-
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2019	5,314	2,533	2,265	389	213	10,714
Zhvlerësimi						
Më 1 janar 2018	921	1,732	1,534	261	-	4,448
Zhvlerësimi i vitit	232	175	220	30	-	657
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(3)	-	-	(3)
Më 31 dhjetor 2018	1,153	1,907	1,751	291	-	5,102
Më 1 janar 2019	1,153	1,907	1,751	291	-	5,102
Zhvlerësimi i vitit	265	172	175	34	-	645
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2019	1,418	2,079	1,926	325	-	5,747
Vlerat bartëse						
Më 1 janar 2018	1,952	471	599	59	2,248	5,329
Më 31 dhjetor 2018	4,048	524	415	29	-	5,016
Më 31 dhjetor 2019	3,896	454	339	65	213	4,967

Nuk ka mjete të bllokuara si kolaterale deri më 31 dhjetor 2019 (31 dhjetor 2018: asnjë). Sipas Ligjit për BQK, Banka Qendrore, për biznesin e saj zyrtar, do të shfrytëzojë dhe administrojë pronën dhe objektet, përfshirë pronat e luajtshme dhe të paluajtshme, të vendosura në Rrugën Garibaldi 33, Prishtinë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

13. Asetet e paprekshme

Asetet e paprekshme përbëhen si më poshtë:

	Programe kompjuterike në zhvillim	Programe kompjuterike	Gjithsej
Kosto			
Gjendja më 1 janar 2018	89	3,785	3,874
Blerje	-	77	77
Transfere (nga)/për	(89)	89	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	20	20
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2018	-	3,971	3,971
Gjendja më 1 janar 2019	-	3,971	3,971
Blerje	508	43	551
Transfere (nga)/në	-	-	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit/të humbura	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2019	508	4,014	4,522
Amortizimi			
Gjendja më 1 janar 2018	-	1,809	1,809
Amortizimi për vitin	-	372	372
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2018	-	2,181	2,181
Gjendja më 1 janar 2019	-	2,181	2,181
Amortizimi për vitin	-	396	396
Nxjerrje jashtë përdorimit/të humbura	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2019	-	2,577	2,577
Shumat e bartura			
Gjendja më 1 janar 2018	89	1,976	2,065
Gjendja më 31 dhjetor 2018	-	1,790	1,790
Gjendja më 31 dhjetor 2019	508	1,437	1,945

14. Pasuritë tjera

Mjetet e tjera përbëhen si më poshtë:

	2019	2018
Të ardhura të përlogaritura (akruale) nga tarifata	1,558	1,280
Llogari të arkëtueshme dhe parapagime, pagesa ne proces	142	131
Gjithsej	1,700	1,411

Të ardhura të përlogaritura nga tarifata paraqesin vlerësimet për tarifata nga ripërtëritja e licencave dhe tarifa të tjera për institucionet financiare vendore për tremujorin e fundit.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

15. Detyrime ndaj bankave komerciale në vend

Sipas Rregullës XVII të BQK-së për mbikëqyrjen bankare, bankat komerciale që operojnë në Kosovë janë të detyruara të mbajnë rezerva të likuiditetit në shumën prej 10% të depozitave të kualifikuara të klientëve të tyre. Së paku gjysma e kësaj rezerve duhet të mbahet në llogari në BQK-së.

Detyrime ndaj bankave në vend	2019	2018
ProCredit Bank Kosovë	29,070	29,834
Raiffeisen Bank Kosovë	41,973	35,665
NLB Prishtina	28,123	23,162
Banka Ekonomike	9,818	8,351
Banka për Biznes	10,336	8,689
Banka Kombëtare Tregtare (dega në Prishtinë)	15,203	12,261
Banka Ekonimike Turke (TEB)	22,243	18,672
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	3,886	3,214
Turkiye is Bankasi a.s.	3,294	2,842
T.C. Ziraat Bankasi A.S. - Dega në Kosovë	2,315	764
Banka Kreditore e Prishtinës	-	-
Gjithsej rezerva e kërkuar	166,261	143,454
Shuma shtesë mbi rezervën e kërkuar		
ProCredit Bank Kosovë	26,882	10,764
Raiffeisen Bank Kosovë	18,958	9,635
NLB Prishtina	53,539	46,755
Banka Ekonomike	32,026	47,518
Banka për Biznes	31,733	30,532
Banka Kombëtare Tregtare (dega në Prishtinë)	25,576	20,278
Banka Ekonimike Turke (TEB)	32,635	18,790
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	3,737	3,144
Turkiye is Bankasi a.s.	16,013	11,580
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Dega në Kosovë	7,582	915
Banka Kreditore e Prishtinës	-	29
Gjithsej shtesa në llogaritë rrjedhëse	248,681	199,940
Gjithsej shuma në llogaritë rrjedhëse	414,942	343,394

Norma e interesit të aplikuar që nga 31 dhjetori 2019 ishte -0.60% (në mënyrë të nënvizuar - 0.40% për 31 dhjetor 2018) për depozitat mbi rivlerën e rivendosur. Rezerva e kërkuar llogaritet sipas rregullit të rezervës së kërkuar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

16. Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në

	2019	2018
FMN Llogaria nr. 1	255	251
FMN Llogaria nr. 2	6	6
FMN Llogaria e letrave me vlerë	209,641	235,825
FMN DVT - Shpërndarja	68,429	67,231
Interesi i përlllogaritur (akruar)	541	725
Gjithsej detyrimi ndaj FMN	278,872	304,038

Detyrimi ndaj Qeverisë

FMN- Pjesa e kuotës e paguar nga Qeveria	18,364	17,816
Gjithsej detyrimi ndaj Qeverisë	18,364	17,816
Gjithsej	297,236	321,854

Vlerat e mësipërme lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor 2009.

Llogaritë nr. 1 dhe nr. 2 janë llogari të FMN-së në BQK që janë hapur sipas kërkesave të bazuara në rregullat dhe rregulloret e FMN-së.

Llogaria e letrave me vlerë të FMN-së paraqet një lloj dëftese të borxhit të cilën Qeveria e Kosovës duhet ta paguaj, sipas kërkesës së FMN-së. Kjo shumë paraqet detyrimin e BQK-së ndaj FMN-së dhe përputhet me kërkesën korresponduese të BQK-së tek Qeveria e Kosovës.

Pjesa e paguar në FMN e kuotës nga Qeveria e Kosovës, paraqet shumën që Qeveria e Kosovës ia ka paguar FMN-së në emër të kuotës së FMN-së.

Shpërndarja e DVT-ve paraqet shpërndarjet e DVT-ve në shtetet anëtare të FMN-së, që është aprovuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009.

Shpërndarjet e DVT-ve dhe pjesa e paguar e kuotës janë interesa që përmbajnë norma vjetore interesi mesatar që variojnë nga 0.740% - 1.153% për vitin 2019 (2018: 0.764% - 1.121% vjetore).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

17. Detyrime ndaj institucioneve qeveritare

Detyrimet ndaj institucioneve qeveritare përfshijnë llogaritë rrjedhëse si më poshtë:

Llogaritë rrjedhëse	2019	2018
Thesari - Ministria e Financave	444,301	374,663
Agjencia Kosovare e Privatizimit	275,160	388,116
Institucionet e përkohshme administrative	358	122
Gjithsej	719,819	762,901

Norma e interesit efektiv vjetor për llogaritë rrjedhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019 është zero (për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018: zero).

18. Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale

	2019	2018
Llogaritë rrjedhëse		
Kompanitë e sigurimeve	4,717	4,537
Institucionet tjera publike	47,448	106,324
Fondet e licencuara pensionale	-	-
Të tjera	2	2
Gjithsej	52,167	110,863

Norma e interesit efektiv për llogaritë rrjedhëse më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 është zero. Ndryshimi në grup vjen nga tërheqja e pasurive të mbajtura në llogarinë rrjedhëse të një institucioni publik bazuar në qëllimet e tyre operative në llogarinë e tyre në BQK.

19. Detyrime nga huamarrja/et

	2019	2018
Huamarrja /et	2,266	2,266
Gjithsej	2,266	2,266

Shumat më sipër paraqesin huamarrjen nga Banka Botërore. Banka ka shfrytëzuar mundësin e huamarrjes me kushte të favorshme (normë të ulët të interesit dhe periudha e mospageses së kryegjësë prej rreth 10 vitesh). Pagesat e interesit kanë filluar që nga fillimi i disbursimit në vitin 2014, por ripagimi i principalit do të fillojë nga Tetori 2021. Afati i maturimit do të jetë 15 Prill 2031. Kryesisht huamarrja ndërlidhet me projektin për zhvillimin e pagesave brenda vendit duke mundësuar që procesimin e tyre në kohë reale si dhe projektin për qendrën e vazhdimësisë së punës. Të dy këto projekte të realizuara tashme.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

20. Detyrime të tjera vendore

	2019	2018
Llogari në përkujdesje	756	756
Të ardhura të shtyra nga grandet	393	492
Të ardhurat tjera të shtyra	11	5
Fondi i rezervave	162	162
Kreditorë të ndryshëm	456	382
	1,778	1,797

Ndryshimi rrjedh vetëm nga rrjedha normale e aktiviteteve në kuadër të grupimit në raport me datat kur shpalosen gjendjet.

Më 31 dhjetor 2019 në kuadër të llogarive në përkujdesje është shuma prej 756 mijë Euro, që ndërlidhet me llogarinë rrjedhëse-operative të Kompanisë së Sigurimeve Kosova e cila është likuiduar në prill të vitit 2010. Sipas procesit në fjalë kjo shumë ka mbetur si llogari në përkujdesje dhe me 31 dhjetor 2019 dhe 2018 ka saldon e shpalosur më lartë.

Lëvizjet në të hyrat nga grantet janë si vijon:

	Ministria e Financave	Banka Botërore	Banka Qendrore Evropiane	Gjithsej
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2018	258	333	-	591
Grante të pranuar gjatë vitit	-	-	-	-
Të ardhurat nga grantet për vitin	(60)	(39)	-	(99)
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2018	198	294	-	492
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2019	198	294	-	492
Grande të pranuar gjatë vitit	-	-	21	21
Grandet e njohura si hyrje për vitin	(60)	(39)	(21)	(120)
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2019	138	255	-	393

Granti i Ministrisë së Financave ishte projekti i tyre për krijimin e aplikimit të depozitave të qeverisë së Kosovës, pasi është përfunduar projekti, ata na kanë dhanë aplikacionin si grant. Granti Botëror i BQK-së ishte për aplikimin e mbikëqyrjes në terren dhe granti ECB është projekti rajonal për trajnimin e BQK-së qendrore rajonale, pjesë e këtij programi ishte edhe BQK-ja.

21. Kapitali i autorizuar

Kapitali i autorizuar i BQK-së më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 është 30,000 Euro sipas Ligjit nr. 03/L-209 të miratuar më 22 korrik 2010.

BQK i raporton Kuvendit të Kosovës. Kapitali i BQK-së nuk i nënshtrohet ndonjë detyrimi.

21a. Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit

Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit rregullohet me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës. Fitimi i çdo viti financiar, shpërndahet si përshkruhet në shënimin 4 (f) në përputhje me këtë ligj.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

22. Të ardhurat neto nga interesi

Të ardhurat neto nga interesi, përbëhen si vijon:

	2019	2018
Të ardhurat nga interesi		
Nga llogaritë e depozitave	198	156
Nga bonot e thesarit	1,983	1,607
Nga llogaritë me FMN	642	611
Nga normat negative në depozita ²	706	452
	3,529	2,826
Shpenzimet e interesit		
Në llogaritë të entiteteve jo-bankare (FMN)	683	622
Ndaj llogarive nostro me bankat korrespondente	901	346
Në depozitat me afat	-	-
Nga huamarrja	16	15
	1,599	982
Të ardhura neto nga interesi	1,930	1,844

23. Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat

Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat përbëhen si në vijim:

	2019	2018
Të ardhura nga tarifat		
Nga depozitime parash	873	665
Nga transfertat e jashtme hyrëse	70	72
Nga transfertat e jashtme dalëse	352	294
Nga sistemi kliringut ndër-bankar	1,279	1,016
Nga sistemi i regjistrimit të kredive	199	166
Tarifat e tjera	25	39
	2,798	2,252
Shpenzimet nga tarifat		
Për transport parash	529	277
Për transaksione me bankat korrespondente	47	55
	576	332
Të ardhura neto nga tarifat dhe ndalesat	2,222	1,920

Ky grup i të ardhurave është rrjedhe e nga shërbimet e orfruara ndaj klientëve të bankës (insitucionit), për pagesa, depozita, për platëformën e regjistrimit kreditor si dhe mirëmbajtje të llogarive dhe artikujve në ruajtje.

² Interesi negativ aplikohet tek Bankat Komeriale dhe tek Fondi i Kursimeve Pensionale të Kosovës

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

24. Të ardhura nga aktiviteti rregullativ

Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ, përfshijnë kryesisht tarifa të vendosura ndaj institucioneve financiare në Kosovë si pjesë e dhënies apo ripërtëritjes së licencave, po ashtu edhe tarifa të tjera të aplikueshme që kanë të bëjnë me aktivitetet e tyre dhe për të cilat aktivitete BQK ka autoritet ligjor për t'i rregulluar.

Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ:

	2019	2018
Tarifa ngarkuar për bankat komerciale	3,137	2,822
Tarifa ngarkuar për kompanitë e sigurimit	1,491	1,327
Tarifa nga institucionet financiare jo-bankare	300	276
Tarifa nga ripërtëritja e pensioneve	28	26
Gjithsej	4,956	4,451

25. Të ardhurat nga grantet

Të ardhurat nga grantet përbëhen si në vijim:

	2019	2018
Thesari - Ministria e Financave (ICU portofoli)	60	60
Banka Botërore	39	39
Banka Qendrore Evropiane	21	-
Gjithsej	120	99

26. Të ardhurat tjera operative

Të ardhurat tjera:

	2019	2018
Të ardhurat tjera	8	11
Gjithsej	8	11

Në kuadër të të ardhurave tjera jo te rregullta janë të ardhurat në kuadër të shënimit 26 dhe ai të tilla këto nuk ndërlidhen me aktivitetin e rregullt e as ne ndonjë ze tjetër specifik të shpalosur si të veçantë në kuadër të zërave tjerë financiar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

27. Shpenzimet e personelit

Shpenzimet e personelit përbëhen si në vijim:

	2019	2018
Perfitimet e punonjësve		
Pagat	3,892	3,471
Kontributet pensionale	609	540
Shpenzimet e sigurimit shëndetësor	189	166
	4,690	4,177
Perfitime tjera personeli		
Trajnimet e stafit	164	95
Shpenzimet e Bordit të Bankës Qendrore	116	115
Të tjera	19	20
	299	230
Gjithsej	4,989	4,407

Numri i punonjësve që në menyre aktive ka efektuar në koston e shpalosur për vitin 2019 është 236 (2018: 218).

28. Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative

Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative përbëhen si në vijim:

	2019	2018
Shpenzimet e sigurimit	296	298
Mirëmbajtje dhe riparime	76	56
Mirëmbajtja e programeve kompjuterik	333	310
Shpenzimet e komunikimit (telefon, teleks, dhe internet)	38	34
Shërbime komunale	82	85
Shpenzimet e auditimit dhe këshillimit	13	16
Shpenzimet sigurisë dhe ruajtjes	111	96
Udhëtime dhe transport	153	128
Shpenzimet operative të veturave	19	20
Materiale zyre	5	5
Shpenzimet e përfaqësimit*	122	36
Shpenzime reprezenatcioni	9	9
Shpenzime e kafiterisë	42	41
Shpenzimet konsumuese për kompjuterë artikuj të tjerë të nderlidhur	15	15
Shpenzime konsumuese për pajisje	4	3
Shpenzimet e publikimit dhe literaturës	10	16
Asistnca tekniko profesionale dhe shërbime tjera të jashtme	56	9
Anëtarësime shoqata profesionale**	28	29
Të tjera	39	21
Gjithsej	1,451	1,227

* Shpenzimet e përfaqësimit përbëhen: konferenca dhe aktivitetet e përvjetorit të 20të të themelimit të BQK-së, të gjitha të shënuara gjatë vitit 2019, programi i edukimit financiar, përfaqësimi, në garat sportive rajonale, dhuratat e fëmijëve për fund të vitit, ceremonitë dhe dhuratat për pensionim të personelit, dhuratat për 8 mars dhe të ngjashme. Rritja kryesisht i dedikohet konferencës dhe aktivitetit të përvjetorit të 20të të themelimit të BQK-së.

** Anëtarësimet në shoqata profesionale kryesisht janë anëtarësimet në shoqata të nivelit ndërkombëtar të rregullatorëve të mbikëqyrjes së sigurimit, mbikëqyrjes së pensioneve, regjistrimit të kreditëve, për auditim të brendshëm si dhe standarde të raportimit financiar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

29. Fitimi/ (humbjet) neto nga vlerësimi (këmbimi) valutor

Fitimi neto nga kursi i vlerësimi (këmbimi) valutor është 248 mijë Euro për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019, (ndërsa 2018: fitim prej 527 mijë), dhe paraqet fitim të përealizuara në raport me diferencat e ardhura nga rivlerësimet valutore nga konvertimi i mjeteve (pasurive) dhe detyrimeve të USD dhe DVT-ve (SDR) në euro vlerat ekuivalente të pasqyruara në librat e BQK-së.

Në kuadër të valutave jo euro kemi këto pozicione përkatëse me:

Shënim:		31 dhjetor 2019	
		Pasuritë	Detyrimet
10	USD	10,479	-
11,16	DVT (SDR)	240,969	240,067

		31 dhjetor 2018	
		Pasuritë	Detyrimet
10	USD	10,255	-
11,16	DVT (SDR)	267,928	264,468

Efekti nga ndryshimi i kursit të këmbimit valutor në të ardhurat gjithëpërfshirëse

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
nga USD	172	403
nga DVT (SDR)	76	124
	248	527

Fitimi/Humbja nga ndryshimi i “kursit të këmbimit” është pozicioni i përkohshëm jo-operativ i rrjedhë nga zërat në valutë të huaj (USD dhe DVT-SDR të shpallur me lartë), të cilët me datën e raportimit duhet të raportohen në vlerën euro ekuivalente të tyre sipas kursit valutor të datës së raportimit. Me ndryshimin e kursit të këmbimit valutor rrjedhin edhe diferenca (qoftë fitim ose humbje), që si të tilla vetëm barazojnë zërat financiar-vlerat ekuivalente por që nuk janë realizime faktike.

Ky efekt në vitin 2019 ka qenë pozitiv ka rritur “*gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin*”. Nëse e përjashtojmë këtë efekt (përkatësisht shumat 248 mijë dhe 527 mijë euro si fitime jo faktike), rezultati financiar operativ për vitin 2019 është rreth **1,861 mijë euro** dhe për vitin 2018 është rreth **1,407 mijë Euro**.

Pozicioni në USD (Dollar amerikan) është me Federal Reserve Bank New York (FED) dhe mbahet për qëllim të menaxhimit të aktiviteteve të portfolios se investimeve në kuadër të menaxhimit të mjeteve. Aktivitet ky i filluar që nga tremujori i dytë i vitit 2018.

Pozicioni në DVT – Të drejtat e veçanta të tërheqjes, janë të shpallura nën shënim 11 dhe 16.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

30. Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përbëhen nga:

	Shënim	2019	2018
Paraja e gatshme	7	302,166	285,376
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	108,863	34,797
Depozita me bankat e huaja me maturitet deri në tre muaj	10	9,080	8,734
Gjithsej		420,109	328,907

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen për qëllim të përmbushjes së detyrimeve të likuiditetit kryesisht afatshkurtër. Një investim kualifikohet si ekuivalent i parasë kur ai ka maturim afatshkurtër, më pak se tre muaj nga data e blerjes.

31. Detyrime të kontraktuara dhe kontingjente

Rastet ligjore

BQK-ja ka disa procese të hapura gjyqësore kundër saj në datën e raportimit të këtyre pasqyrave financiare. Është mendim i menaxhmentit se rezultati përfundimtar i këtyre padive nuk do të ketë një efekt të rëndësishëm në pasqyrat financiare të BQK-së më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019, megjithatë duke dashur të jemi të kujdesshëm për disa prej tyre kemi vlerësuar ndarjen e një fondi rezervë i shpalosur si zë të detyrimit tjera, gjatë vitit 2019 nuk kemi shtuar fondin e rezervës në fjalë.

Detyrimet të kontraktuara kreditore

Më 31 dhjetor 2019, BQK-ja kishte për detyrim që të vendoste depozita në shumën e përgjithshme prej 0 /zero/ milion Euro, (31 dhjetor 2018, BQK-ja kishte për detyrim që të vendoste depozita në shumën e përgjithshme prej 0 /zero/ milion Euro).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

31. Detyrime të kontraktuara dhe kontingjente (vazhdim)

Detyrimet të kontraktuara kreditore (vazhdim)

Detyrime të tjera

Detyrime e tjera përbëhen nga:

	2019	2018
Kontrata për shërbime	172	11
Kontrata per renovim dhe riparim në objekt	339	37
Kontrata për pajisje	123	146
Gjithsej	634	194

Në vitin 2009, Kosova u bë anëtare e organizatave të grupit të Bankës Botërore – Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (BNRZH), Asociacioni Ndërkombëtare për Zhvillim (ANZH), dhe Agjencia për Garantimin e Investimeve Shumëpalëshe (AGISH). Në lidhje me këtë anëtarësim, BQK-ja vepron si depozitare. Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Në qershor 2009, Qeveria e Kosovës lëshoi letra premtimi për të bërë pagesa lidhur me anëtarësimet në agjencitë e Bankës Botërore të lartpërmendura, sipas kërkesës dhe instruksioneve të pagesës së tyre. Shuma totale më 31 dhjetor 2019 ishte 645 mijë dhe më 2018 e këtyre letrave të premtimit ishte 645 mijë Euro.

32. Transaksionet me palët e lidhura

Palët e lidhura përfshijnë Menaxhmentin Kyç dhe Bordin e Bankës Qendrore. Kompensimet e tyre paraqiten si më poshtë:

	2019	2018
Kompenzimet për Bordin e BQK-së	78	90
Kompenzimet per Komitetin e Auditmit	10	9
Kompenzimet për Menaxhmentin e lartë	149	147
Gjithsej	237	246

33. Ngjarjet pasuese

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pasuese pas datës së bilancit për të cilat do të ketë nevojë të bëhen rregullime ose shënime shpjeguese shtesë në këto pasqyra financiare. Kjo përfshin gjithashtu, vlerësimin tonë mbi vlerësimet e efektit financiar ne pasqyrat e BQK-së edhe nga situata pandemike e covid-19.